SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoj ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laiške.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 83 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 6 So. Boston, Mass., Vasario (February) 6 d., 1925 m. Metai XII

Lietuvos Kabinetas Paleistas

Lietuvos Ministeriai Rezignavo.

KAUNAS, 30 d. sausio ELTA. Ministerių Kabinetas atsistatydino sausio 27 vakare. Atsistatydinimas ligi šiol nepriimtas.

(Dėlko rezignavo nežinia. Spėti štai kas galima: Labai galimas daiktas, kad kabinetas nori pasiliuosuoti nuo pul. Daukanto po tuom, kai pastarasis apskaldė kun. Krupavičiaus antausius, o tas padaryti nebuvo galima kitokiu keliu, kaip paleidžiant kabinetą. Arba gal klerikalai turi viltį prisikalbinti valstiečius liaudininkus ir sudaryti koalicinį kabinetą, nes jų vienų Lietuvos valdymas daėdė liaudį iki gyvo kaulo. Arba gal kabineto rezignavimą klerikalai bandys padaryti priežastimi paleisti Seimą. Šiaip ar taip, vistiek tas parodo, kad ir tokiam kabinetui, kuris buvo sudarytas iš vienų "krikščionių demokratų," nesiplaukė taip švelniai.)

Geresnio Orlaivio.

NEW YORK. Raymond Orteig, francuzas, kuris čia užlaiko didelį viešbutį, pasiulė $25,000 tam, kuris padarys, arba su jau padarytu orlaiviu pasieks iš New Yorko Paryžių be sustojimo. Kad pasiekti Paryžių iš New Yorko be sustojimo, reikėtų skristi apie trisdešimts valandų.

Laikysis Sutarties.

BERLINAS. Šiomis dienomis vokiečiai pareiškė, kad jie prisilaikys Versailėje padarytos sutarties, jei tik iš jų nebus reikalaujama perdaug. Esą apsaugos, policijos ir mažai kariuomenės, reikalinga ir vokiečiams dėl naminio apsisaugojimo. Bet alijantai dabar nori, kad vokiečiai nei to neturėtų. Girdi, dabar karą veda ne taip didelė armija, kai orlaiviai, artilerijos ir gazų bombos. Esą kitas karas tuo dar daugiau pasižymėtų.

Amerika Skolinga Francijai.

WASHINGTON, sausio 1 d. Francuzai apkalbėdami dabartines savo skolas, pastebėjo, kad Amerika esanti Francijai skolinga dar nuo revoliucijos laikų. Amerikietis, senatorius Borah, atsakydamas į tą užmetimą, pastebėjo, kad Amerika yra atsilyginus iki centui Francijai savo skolas, kurias ji buvo pasidarius laike revoliucijos. Bet dokumentai parodė, kad Francijos karalius dovanojęs Jung. Valst. sukilėliams du milionu dolerių tuo laiku, kada jiems butinai reikėjo tų pinigų turėti; nes kitaip gal butų buvę jų pralaimėta.

Minėti pinigai yra gauti 1781 metais. Nuo ano laiko iki šiol ta suma pinigų, nešdama 4 nuošimčius ant paskolo ir nuošimčių, sudaro $490,000,000. Legaliu budu francuzai negali iš Amerikos tų pinigų išreikalauti, nes tai buvo karalio dovana. Bet amerikiečiai stato sau klausimą, ar jie gali moraliai jausti esą Francijai skolingi arti pusę biliono dolerių? Kad kaip, gal Amerika bandys atsilyginit su Francija, kuriai laike praeito karo yra paskolinus daug pinigų.

Tvirčiau Prieš Munšainą

HARTFORD, Conn., sausio 31 d. Čia tapo pravestas Legislaturoje bilius, kuriuom pasiremiant bus dar aršiau persekiojama munšainas. Šis bilius duos galios lygiai nubausti svaiginančių gėrimų pirkėją, kaip ir pardavėją. Todėl pardavinėtojams svaiginančių gėrimų dabar bus dar mažiau išsisukiojimų.

Nobelio Dovana.

OSLO, Norvegijoj, sausio 31d. Norvegijos Taikos Draugija patarė Nobelio dovanos komitetui suteikti tą dovaną tam, kuris daugiausiai yra prisidėjęs prie Genevos protokolo pagaminimo. Dalykas yra apie praeito rudenio konvenciją, laikytą Genevoje dėl išvengimo karų ir nusiginklavimo klausimų ir tuom reikalu buvo pagamintas anksčiau minimas protokolas.

Moroccoje vėl eina sukilimas. Ispanai šaudo sukilėlius.

Galvas Nukapojo.

HAGERSTOWN, MD., vasario 2 d. Ponia Russell Martin, 23 metų, ir jos du vaikai, vienas keturių metų, kitas — 18 mėnesių, rasti nukapotomis galvomis savo namuose. Russell Martin, jos vyras, tapo areštuotas.

Mirė Garsus Detektyvas.

BOSTON, Mass. William B. Watts, visam pasaulyje pagarsėjęs detektyvas ir žinomas, kaipo pavojingas kriminalistams, pasimirė praeitos nedėlios naktį. Jis turėjo širdies ligą, dėl kurios ir mirė.

Dar Vienas Nušautas.

HERRIN, Ill. Čia eina didelis neramumas. Klaniečiai daro miesto betvarkę. Kelios dienos atgal buvo nušauta Ku Klux Klan vadas Young ir du jo sėbrai. Iš antros pusės tapo nušautas Thomas. Praeito panedėlio anksti rytą liko nušautas kitas klanietis, kuris vadinosi save policijos agentu ir dviem pavardėm, Phillips ir Johnson. Vienam viešbutyje jisai pradėjo daryti betvarkę su kitais dviem draugais. Ten įsimaišė policistas, kurį Phillips pašovė. Bet kitas policistas nušovė šį klanietį ant vietos.

Badas Airijoje.

Pranešama, jog Airija esanti arti bado, ypač vakarinė Airijos dalis. Praeitą rudenį lietus labai pakenkęs laukams. Tukstančiai šeimynų esą pusbadauja. Reikalinga greita pagelba.

Patriarchas Išvarytas.

Graikų patriarchas, Constantinos VI, tapo deportuotas iš Turkijos, kurioje ligšiol jisai gyveno. Graikai pasitiko jį su didelėmis iškilmėmis. Esą toksai turkų pasielgimas esąs įžeidimu visos krikščionijos. Patriarchas sugrįžo į Graikiją praeitą sekmadienį.

Leginska Surasta.

NEW YORK. Garsi Anglijos pianistė, Ethel Leginska, kuri buvo dingus New Yorke savaitė atgal, pagaliau surasta. Ją globojo jos draugai. Dėl sunkaus persidirbimo ji susirgo ir neteko atminties. Dabar ji randasi Bostono sanitarijoje.

Katalikai Prieš Herriotą.

SAINT BRIEUC, Francija, vasario 1 d. Šiandie čia trysdešimts tukstančių sufanatikėjusių katalikų laikė demonstraciją prieš Francijos premjerą Herriotą. Castelnau ir vyskupas Serrand, eidami gatvėse, keikė socialistus už tai, kad buk pastarieji panaikino diplomatinę atstovybę Vatikane.

Matyt, dar ir pas francuzus atsiranda tokių, kurie nori, kad valstybė bereikalo maitintų visokius dykaduonius.

Gimė Stotyje.

BOSTON, Mass. Vienoj stotyje, North Station, praeitą sekmadienį tulai pakeleivei, Ruth Hosan, iš St. Jon, gimė kudikis. Vaikas pasirodė gana tvirtas, motina irgi buvo nesunkiam padėjime. Tai nepaprastas atsitikimas.

Rinkimų Klausimu.

"Eltos" pranešimas.

KAUNAS, 7. 1. (Elta). Ministerių Kabinetas sausio 5 d. svarstė reikalą dėl Klaipėdos Krašto rinkimų į Seimą ir seimelį. Nutarta sudaryti tam tikra komisija, kuriai bus pavesta paruošti Klaipėdos rinkimų į Seimą ir seimelį įstatymo projektas. Į komisiją kaipo pirmininkas įeis Ministerių Kabineto juriskonsultas p. Kalnietis ir nariais — Klaipėdos Krašto Gubernatorius, Direktorijos atstovas ir po vieną atstovą iš Klaipėdos Krašto lietuvių ir vokiečių visuomenės organizacijų.

Streikas Eina.

Naujoje Anglijoje, Fall River, Lawrence, Lowell, Manchester, New Bedford ir Rhode Island's Pawtuxed Valley, audėjų streikas tebesitęsia, nors fabrikantai ir skelbia, kad buk streikas pasibaigęs ar jau baigiasi. Manoma, kad streikierių skaičius dar padidės, nes jaunos dirbtuvės žada streiką iššaukti.

Apsivedė Francuzą.

Garbinga Amerikos krutamųjų paveikslų lošėja, Gloria Swanson, šiomis dienomis apsivedė Paryžiuje su francuzu, Markizu Henri Delaflaise. Tai jau trečias jos vyras. Ji yra ta žvaigždė kinoj, kurių gauna beveik didžiausią iš visų kitų lošėjų. Ir dabar ji nemano pasitraukti iš savo užsiėmimo.

Kiek Lietuvoj Advokatų

Visoje Lietuvoje prisiekusių advokatų yra 53, iš kurių vienam Kaune jų darbuojasi — 24, prisiekusių advokatų padėjėjų iš viso Lietuvoje 37, iš jų Kaune 23, privačių advokatų Kauno visoje Apygardoje — 35, iš jų pačiam Kaune 15.

Neprisiima už Pačią.

James Randolphy iš Waltham, tapo areštuotas tulos moters. Girdi, metai tam atgal tas vyras pabėgęs su ja iš vienos ligoninės, kurioje jiedu dirbę, ir tuojau pamęs šliubą su jąja. Paskui gi pernakvojęs vieną naktį, dingo iš jos akių ir per visus metus ji jo nemačius. Tik dabar jai pavyko surasti savo mylimąjį. Vyras užsigina, sako, kad niekada pirmiau jis nėra matęs tos moters.

"Krikščioniškųjų" Savivaldybininkų Darbai.

Kelmės v. v. iždininkas praleido 37,000 litų. Kražių v. v. iždininkas su pinigais pabėgo. Policija reikalauja antru kartu mokesnių.

Gauta tokių pranešimų.

Kelmės valsčiaus rinkimus, kaip pereitus, taip ir šiuos laimėjo "krikščionys". Jie valdė ir dar valdys valsčių, nors piliečiai dabar jau to nenorėtų, nes "krikščionys" pasirodė.

Perimant vienai valdybai iš kitos bylas, pasirodė, kad iždininkas ir bažnyčios šveicorius Budraitis praleido virš 37,000 litų. Tardant paaiškėjo, kad Budraitis paimtus iš valstiečių mokesnius praleisdavo, o valstiečiams išduodavo kvitus su padirbtu banko buchalterio parašu gavime jų. Budraitis suimtas ir pasodintas Raseinių kalėjime.

RASEINIAI. Sausio mėn. 1 d. Kražių valsčiaus iždininkas Limontas, atvežė žymią sumą pinigų, kad įmokėjus bankan. Apsistojęs Perespolskio viešbuty naktį į 2 d. sausio mėn. nežinia kur pasislėpė su minėtais pinigais, palikdamas viešbučio kambarį užrakintą. Policija atidarius kambarį, rasta ant sugrumdytos lovos pamesta kamuolys vatos. Mat norėta įtikinti, kad pastarasis nėra pabėgęs, bet piktadarių nusmaugtas ir paslėptas. Policijai kaltininko nepavyko sulaikyti. Policija padarius jo namuose kratą rado kvitų su suklastuotais parašais Banko kasininko ir buhalterio, numeratorių štampas ir k. t. Policija išaiškino, kad kvitas padėdavęs daryti jo brolis, kuris sulaikytas ir patalpintas Raseinių kalėjiman.

Tuo tarpu dar nepavyko išaiškinti, su kokia suma pinigų Limontas pabėgo.

"Sandaros" Byla.

"Sandaros" byla ir dar neprasidėjo. Manoma, kad prasidės vasario 4 d. Kun. Garmus dar tebesikamuoja po So. Bostoną. Jo liudininkai taippat kamuojasi. Nes "Sandaros" pusei advokatas telefonu praneša, kad tardymas atidėtas ir šiem nereikia važiuoti į teismabutį bereikalo. O klerikalai visi kaip vienas, kas dien nuvyksta į "kortauzę" ir žiopso iki po pietų, o paskui keikdami grįžta namo.

Mėto Valdininkus.

Žemės Ukio Ministeris kunigas Krupavičius mėto valdininkus kaip vikarus.

Po Naujų Metų Telšių ap. Žemės Tvarkytojui Valickiui (buv. Steig. Seimo narys "žemdirbys"), nenurodant jokios priežasties, pasiulyta kraustytis į Vilkaviškį, o jo padėjėjui Šaikunui į Kedainius (su paženimimu). Abudu Telšiuose dirbo labai daug ir sąžiningai. Tiesa, nė vienas jų nesidarbavo krikšč. bloko organizacijose. O čia smarkauja pagarsėjęs kun. Dagilis, Seimo narys, kuris nori visas įstaigas "sukrikščioninti." Šiaip mėtant valdininkus iš vienos vietos į kitą, tiems valdininkams tenka atsistatydinti, o kaipo "savo noru" atsistatydinę negauna nė atlyginimo už mėnesį pinigų. Juk begalo "valstybingas" toks iš vikarų ministerio nusistatymas.

Kriaučiai Apsivalė Nuo Bolševikų Brooklyne.

BROOKLYN, N. Y. Per kelis metus bolševikai čia valdė kriaučių lokalą 54, tai lietuvių. Jie turėjo visą savo valdybą jame. Dabar nesenai jie buvo išsirinkę ir naują savo valdybą, dalyvaujant apie penkiasdešimts narių. Bet praeitam metiniam lokalo 54 susirinkime, sausio 28 d., kriaučiai pareikalavo, kad butų per naują valdyba rinkta. Nes kaip penkiasdešimts narių gali išrinkti valdybą, kuomet prie to lokalo priklauso keli šimtai narių? Bolševikai priešinosi, bet veltui. Dargi jie turėjo savo susirinkimą vieną dieną pirmiau pasitarti, kaip čia nepasiduoti buržujams. Iš sykio bolševikai turėjo 180 balsų, ant galo nusmuko iki 70 balsų. Susirinkime dalyvavo apie 700 narių. Taigi, bolševikai ten buvo tik kaip žvirblis prieš vanagą. Valdybon jie nebegavo nei vieno savo tavorščiaus. Vadinasi, bolševikai sutriuškinti pačiam savo lizde. Chicagoje irgi tas pats likimas juos pagriebė.

Kristus Lietuvoj.

Šiomis dienomis po Kauno miestą buvo išplatinti įvairiomis spalvomis skelbimai, kuriuose kokia tai Amerikos pranašautoja skelbė, kad... "Taip sako Viešpats: Kristus ateis 1925 m. vasario 6 d." Toji pranašautoja žada apie jo (Kristaus) atvykimą pranešti atskirai. Ar tai reklama, ar agitacija?

Mergina Nusižudė.

NEWPORT, R. I. Marė Gleason, dvidešimts septynių metų mergina, čia tapo nežinia keno nužudyta. Šiomis dienomis rasta jos laiškas, kurį ji buvo parašius užpraeitą nedėldienį, bet nepasiuntė. Detektyvai sako, kad laiškas padės jiems surasti piktadarį.

Išdegino Pačiai Akis.

NEW YORK. Tulas Charles Schols čia išdegino savo pačios akis. Jiedu buvo persiskyrę ir gyveno kas sau. Tėvas atėjęs pas ją pamatyti savo vaikų, kurių jie turi tris. Motina atsisakė jam parodyti. Tuomet vyras pylęs ant jos veido deginančios rugšties — acido, kas ir išdegino moterei akis.

Profesorius Nusižudė.

BOSTON, Mass. Profesorius Carlos Everet Conan, Roxbury Lotynų kalbos mokytojas, nužudė, nusimesdamas save nuo namo viršaus. Jisai buvo geras psichologas ir visada nepasitenkinęs pasaulio ištvirkimu. Turbut jam atsibodo gyventi, nes kita priežastis, jo nusižudymui nežinoma.

Automobilistai Sustreikavo.

BOSTON, Mass. Praeitą panedėlį beveik vienbalsiai Taxi Drivers' Local 126, automobilninkai, nubalsavo streikuoti. Taksių važinėtojai reikalauja keturių dolerių dienos algos, už viršlaikį 55 centų į valandą ir trisdešimts nuošimčių nuo to, kas kas įeina virš dešimt dolerių, dienos laiku ir virš 12, naktį.

NORKUS IR VINIKAS ATVAŽIAVO.

Vasario 1 d. išlipė iš laivo "America" K. Norkus ir Dr. Vinikas. Svečiai kol kas apsistojo New Yorke. K. Norkus greitai apsilankys So. Bostone.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI PRISIRAŠĖ PRIE ALTS.

7 kp., So. Boston, Mass.
M. A. Paulonis,
Wm. Noraitis.

75 kp., Chicago, Ill.
B. Andriulis,
J. Rudaitis,
A. Guodelis,
P. Janušaitis,
P. Akstinas,
J. Vaidila,
J. Petrauskas,

JUDA CHICAGIEČIAI.

Musų Chicagiečiai juda ir jų darbas yra labai pasekmingas, tik gaila kad mažas skaičius musų draugų Chicagoj aktyviai veikia organizatyviame darbe. Tačiau randasi keletas darbščių Sandariečių, kurie veikia su atsidėjimu. Organizatyviame darbi šiolei daugiausia darbuojasi p. S. K. Grišius, p. J. Andriulienė, bet prašome ir kitus draugus Sandariečius ir Sandarietes uoliaus organizatyvio darbo.

ALTS. Centro Sekr.
V. M. ČEKANAUSKAS.

PRANEŠIMAS KONTESTININKAMS.

Auksinio Kontesto Vajus Pailgintas.

Šiuomi pranešu, kad Auksinio Kontesto vajus yra pailgintas 30 dienų. Visi dalyvaujanti Auksiniame Konteste darbuotojai įsitėmykite, kad Auksinio Kontesto vajus į vietą pabaigos kovo 1-mą d. baigsis balandžio 1-mą dieną 1925 m.

Kontesto vajaus pailginimas yra todėl, kad ALTS. Centro valdyba ir Kontesto Komisija, numato reikalingumą Kontesto vajų pailginti 30-čiai dienų, nes per tą laiką yra ruošiamos prakalbų maršrutas p. J. Makauskiui, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos atstovui Amerikoj, kuris lankys lietuvių kolionijas ir teiks pranešimus iš Lietuvos politikos, ekonomijos ir švietimo sričių veikimo ir gyvavimo. Tat tuo laiku musų veikėjai konteste galės daug pasidarbuoti gavime naujų skaitytojų, nes apart p. J. Makauskio, tame maršrute dalyvaus ALTS. Centro valdybos narys ir padės bendrai veikti kontestininkams gavime naujų skaitytojų "Sandarai."

ALTS. Centro Sekr. V. M. Č.

SUSTIPRINKIME MUSŲ VAJŲ.

Vasario mėnesis yra musų vajaus mėnesis.

Draugai ir draugės Sandariečiai, šiame vasario mėnesy yra musų vajus politinio organizatyvio darbo naudai Lietuvos. Tat padvigubinkime savo veikimą. Prašau kiekvieną narį ALTS., kad šiame nepaprastame vasario mėnesyje kiekvienas iš musų butinai pasiimtume sau už pareigą padirbėti organizatyviame darbe, kaip gavime naujų skaitytojų taip ir naujų narių prikalbinimu stovi į musų organizaciją.

Vasaris, tai musų istorinis mėnuo, nes 16-tą dieną šio mėnesio apvaikščiosime Lietuvos nepriklausomybės šventę. Tat kiekvieną progą stengkimės išnaudoti.

KAS BUS KONTESTO LAIMĖTOJAS.

Gerb. musų darbuotojai yra labai susidomėję, kurie iš jų bus laimėtojai kontesto dovanų. Julė Andriulienė, Chicagietė veikėja, rašo: "Prašau p. Sekretorių V. M. Č., man pranešti kada kontestas baigsis, nes noriu butinai tapti laimėtoja nors mažos dovanos." Andriulienė labai vėlai įstojo Auksinin kontestan ir todėl neatmena, kada jis baigsis. Tačiau p. Andriulienė, mes tikime, bus viena iš laimėtojų didelės dovanos, nes jinai veikia labai sparčiai ir pasekmingai. Bet dabar yra kalbama, kas bus laimėtojas pirmos dovanos? G. Levišauskas, Hartfordietis, turi daugiausia pointų ir kadangi jis smarkuolis buvo per visą laiką, tai visi mano, kad jis bus laimėtoju pirmos dovanos sumoje $125.00 deimanto žiedą. Bet visgi sunku pasitikėti, kad jis galėtų buti pirmas laimėjime kontesto, reikia nepamiršti, kad p. S. Jakubauskas, arti jo stovi, p. O. Palubeckienė, p. J. Lekys, P. A. Petryla ir kiti darbuotojai pasekmingai dirba.

Pastaruoju laiku p. A. Petryla, Amsterdamietis, jau bus sumušęs ir p. Jakubauską, jam tik vienas bus konkurentas, tai Hartfordo veikėjas Levišauskas. Dabar sunku spėti kuris jų bus laimėtojas pirmos dovanos? Tuli musų darbuotojai įdomauja, kaip šie du draugai gali taip smarkiai veikti? Aš tame noriu pasakyti to priežastį, kad pp. Levišauskas ir Petryla, kas savaitę pašvenčia vieną liuoslaikio vakarą ir pereina lietuvių vietos šeimynas su paraginimais užsirašyti "Sandarą" ir tokiu budu jie turi pasekmes. Nes taip tik ir galima daugiausia prenumeratų užrašyti. Todėlei patartina visiems musų kontestininkams pasekti pavyzdį šių dviejų draugų, o pamatysite, kad tamistos šimtą kartų daugiau gausite prenumeratų ir pointų.

Dar yra laiko kiekvienam lenktyniauti, nes kontestas yra pailgintas 30 dienų, baigsis balandžio 1 d. Tat sukruskite darbuotojai, o pamatysite, kad pasekmės bus daug geresnės.

ALTS. Centro Sekr. V. M. Č.

NEWARKO SANDARIEČIAI JUDA.

Nauja ALTS. kuopos Valdyba.

Newarkiečiai daug žada šiais metais pasidarbuoti Sandarai. Gavome žinių iš musų korespondento, kad vietos draugai Sandariečiai pasipiktinę konspiratyviškais pasielgimais vietos klebono, kuris andai įskundė miesto valdžiai Sandaros narius ir net jų veikėjus, buk jie yra anarchistai ir šiaip jau visoki nedorėliai. Žinoma, tas yra didžiausia melagystė išmanyta ir paskleista Newarko klebono. Mes žinome, kad šių dienų lietuvių kunigai jau kas kart nustoja žmoniškumo ir prasimano visokių melagysčių ir net žiausiausių diskriminacijų. Juk ir Garmus savo keiksmų "evangelijoms" nuėjo labai toli. Mes nesistebiame, kad klerikalizmo rėžima lietuvių tautos gyvenime jau rengia inkviziciją laisvos pažiuros žmonėms ir net katalikiškai visuomenei, kurie ne davatkos, tiems ir tuojaus paskelbs šventą karę. Todėl pas musų tautiečius turi buti atsargumo, kiekvienas lietuvis privalo pamąstyti kokio laipsnio pasiekė musų lietuviški kunigai. Ar nelaikas mums jų nusikratyti? Taip jau laikas ir mes —liaudis jų nusikratysime, kaip tik visi suprasime kunigų blogus darbus.

V. M. Č.

KIEKVIENO PAREIGA.

Kiekvienas mus Sandariečių, tikrų partijos narių, turime prieš save didelę pareigą atlikti musų tautos labui. Mes esame idealistai, laisvės demokratybės mylėtojai. Mes nuolatos stovėjome už laisvę darbo žmonių ir kovojome prieš reakciją žiaurių klerikalizmo elementų ir musų kova už laisvę žodžio, spaudos ir susirinkimų buvo ir bus. Tiesa, musų kova už demokratinius principus yra sunki, nes šių dienų gyvenime reakcionieriai yra stipriai organizuoti, norint juos nugalėti, reikia stiprios organizuotos jėgos.

Lietuvių liaudis perdaug metų kentė reakcijos spaudimą rusų caro. Šiandie caro nėra, lietuvių tauta gyveno nepriklausomai, tačiau lietuviai darbo žmonės nepasiliuosavo nuo privelegijuoto luomo, nuo reakcionierių. Lietuvą valdo klerikalizmo apaštalai — kunigai, kurių valdymo metoda yra tokia pat, kaip kitados buvo caro.

Nusikratymas reakcionieriško klerikalizmo Lietuvoj yra nelengvas, nes klerikalizmo šaknys yra giliai įaugę Lietuvos gyvenimas, sunku jas išrauti, bet reikia jas rauti, kol jos dar giliau neįaugs.

Lietuvoj Valstiečiai jau imasi gana aktyviai organizuotis prieš nelemtą klerikalinę reakciją. Progresyviškos lietuvių politinės partijos veikia gana smarkiai, idant užkirtus klerikalizmui kelią užviešpatauti visą kraštą. Bet darbas sunkus tarpe tamsių kaimo sufanatikėjusių darbininkų, užims daug laiko, praeis dar keli metai kol tamsųs darbininkai praregės klerikalizmo kenksmingumą, kuris it kirminas graužia Lietuvos kuną.

Amerikos Lietuviai Prisidėkime.

Lietuvos dabartinę padėtį mes Amerikos lietuviai negalime toleruoti. Kunigų privelegijoms turi buti galas!... Kas tai matė, kad darbo žmonės butų taip žiauriai išnaudojami, jų teisės varžomos, nedavimas jiems laisvės žodžio, spaudos, susirinkimų. Juk Lietuva jau nepriklausoma Respublika, turi butn laisva šalis. Kaip tik priešingai yra: Lietuvą valdanti kunigai jezuitai sau prevelegijas teikia, o vargšai darbininkai ir visa šalis eina prie ekonominės suirutės, finansų bankruto.

Lietuvos Valstiečių liaudininkų Sąjunga — vienatinė progresyviška darbo žmonių partija, atkakliai kovoja su jezuitais klerikalais už šalies ir piliečių šventas teises, kovoja parlamentinėmis tiesomis, daroma pastangų laimėti Seimo rinkimus ir tokiu budu nugalėti klerikalizmo reakciją Lietuvoje. Bet Seimo rinkimų laimėjimas daug lėšų reikalauja, o jų labai mažai yra pas darbo žmones. Mes, Amerikos lietuviai, kurie mylime savo tautą, progresą, demokratybę, privalome padėti savo broliams Lietuvoje kovoti prieš tą nelabą klerikalizmą. Amerikos lietuviai daug, labai daug galime pagelbėti valstiečiams nusikratyti klerikalizmą, remdami Valstiečių Liaudininkų partiją. Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara Amerikoj jau veikia su tikslu pagelbėti musų kaimiečiams Lietuvoj nušluoti klerikalizmo reakciją. Prie Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros veikimo privalo prisidėti kiekvienas pažangus geras demokratas lietuvis. Prisidėjimas yra reikalingas materialiai, kad butų galima prieš rinkimus ir laike rinkimų paskleisti agitaciją Lietuvos kame, kuri pilnai informuotų darbo žmones, plačiąją liaudį, kad jinai nesiduotų kunigams apgauti laike rinkimų į Seimą. Todėl musų kiekvieno Amerikos lietuvio demokrato pareiga teikti materialės paramos Lietuvos valstieliams. Kiekvienas Sandarietis privalo buti rėmėju, kiekvienas pritariantis L. V. L. Sąjungai ir A. L. T. Sandarai, privalo buti rėmėju politinės akcijos L. V. L. Sąjungos ir A. L. T. Sandaros. Nes šios dvi progresyviškos organizacijos deda pastangų, kad Lietuvą apvalius nuo visokių jezuitiškų klerikalinių vedamų šmugelių politinių ir finansinių po vardu krikščioniškos meilės, kurios jezuitai neturi ir nenori turėti, nes jiems rupi privelegijos ir turtai, valdymas žmonių, o ne skleidimas krikščioniškos meilės mokslo.

A. L. T. S. Centro Sekr.
V. M. Čekanauskas.

Kontesto Eiga

AUKSINIO KONTESTO REZULTATAI.	Skaičius Laipsnių (Points)
G. LEVIŠAUSKAS, Hartford, Conn.	2108
S. JAKUBAUSKAS, South Boston, Mass.	1412
ONA PALUBECKIENĖ, So. Boston, Mass.	1342
J. LEKYS, Dorchester, Mass.	1135
PETRYLA A., Amsterdam, N. Y.	1118½
B. KONTRIM, So. Boston, Mass.	955
A. BUINICKIS, New Britain, Conn.	583
ANDRIULIENĖ JULĖ, Chicago, Ill.	570
A. J. KARSOKAS, Cliffside, N. J.	480
S. K. GRIŠIUS, Chicago, Ill.	420
J. VIRBICKAS, Pittsburgh, Pa.	411
SELVESTRAS SHATAS, Hudson, Mass.	380
J. ZUBRICKAS A., Bristol, Conn.	347
S. KONTAUTAS, So. Boston, Mass.	327½
J. RAGELIS, New Britain, Conn.	300
M. KVARATIEJUS, New Haven, Conn.	310
ONA PAREDNINKIENĖ, Los Angeles, Cal.	300
M. L. MASIONIS, Detroit, Mich.	260
V. A. VISMINAS, Cambridge, Mass.	247½
S. TATARUNAS, Hudson, Mass.	190
R. PAPLAUSKAS, Pittsburgh, Pa.	180
A. GUMAUSKAS, Providence, R. I.	177½
J. TRIBULIAUSKAS, South Boston, Mass.	170
J. NAUBURIS, South Boston, Mass.	135
P-lė V. SAČIKAUSKAITĖ, Pittsburgh, Pa.	120
MIKAS BUDAS, Chicago, Ill.	105
K. KEIDOŠIUS, Baltimore, Md.	88
A. KRIAUČIALIS, Worcester, Mass.	85
P. REMEIKA, Bridgeport, Conn.	75
GRUBINSKAS A., Boston, Mass.	50
MOCKEVIČIUS A., Rochester, N. Y.	30

Sandaros Kp. Veikimas.

UNION CITY, CONN.

Rengiamas didelis Balius.

Rengia ALTS. 57 kp. subatoj vasario-Feb. 21 d. 7:30 valandą vakare, Svetainėj Linden Park, kur bus gražiausis iš visų balių kada nors buvusių. Vietos lietuviai ir lietuvaitės galės smagiai laiką praleisti ir visus vargus ir bedas pamiršti.

Union City lietuviai nors retkarčiais galės suseiti ir pasimatyti, pasikalbėti prisiminti savo gimtinį kraštą Lietuvą, nes toki susirinkimai vieši socialųs kaip tik ir yra didesniam susiartinimui viengenčių. Man yra labai malonų rašyti musų kolionijos lietuvių judėjimą — veikimą, tautinėj dirvoj musų išeivijos gyvenime. Valio musų kolionijos lietuviai!

Reporteris.

CLIFFSIDE, N. J.

Sandariečių Balius pavyko.

Vietinė Sandaros 45 kp. sausio 18 d., nedėlioj, parengė balių, kuris gana gerai nusisekė. Publikos susirinko skaitlingai. Links minosi visi gražiai, žodžiu sakant visi buvo užganėdinti. Kp. atliks gražaus pelno. Nors musų, darbininkų "užtarėjai" komunistai sakė, kad Sandariečių balių kas eis tai kiba proto neturėtų, bet jie skaudžiai apsiriko, lyg tas jų lyderis prisirašydamas prie šv. Pranciškaus draugystės. Netik kad susirinko nariaai, bet ir šiaip publikos, taip gi ir iš bolševikų atėjo skaitlingai. Tik gaila, kad visgi nemandagiai elgėsi tie marksistai: vienas ne užsimokėjo įžangos, antras už sandvyčių. Kitu kartu vyručiai darykite taip, kaip visi žmonės daro, užsimokėkite kas priklauso, nemanykite, kad tuomi nuskriausit kp. Visai ne, tik tuos žmones, kurie parduoda tikietus ir sandvyčius. Manau ateityje tie vyrukai pasielgs mandagiau.

Turiu pastebėti, kad čia pradėjo rašytis dauguma prie Sandaros 45 kp. Tat musų komunistai užvydėdami pradėjo lyst prie pašelpinių draugysčių. Štai buvo perstatytas jų lyderis priėmimui prie šv. Pranciškaus draugystės. Buvo ir įstojimo mokestis paimta, net ir išpažinties, vyras apsiėmė eit. Bet kur tau niekas negelbėjo, sušaukė specialį susirinkimą ir minėtą lyderį prašalino, su grąžindami įstojimo mokestį, ir pareikšdami, kad tokių gaivalų prie draugystės nereikia.

Sandarietis.

BALTIMORE, MD.

Iš metinio Sandaros 5 kuopos susirinkimo.

Sausio 7 d. A. L. T. Sandaros 5-ta kuopa laikė metinį susirinkimą. Narių susirinko gana gražus burelis. Buvusio koncerto rengimo komisija išdavė atskaitą, kame pil. P. P. Jaras pridavė likusių koncerto pinigų $110, kuriuos kuopa su muzikais Vaitkais pasidalino po 55 dolerius. Iš tų pinigų 5 kuopa šliakio ir Garmaus bylai aukavo 15 dolerių, pareikšdama nepasiduoti laikraščių užpuolikams. Vėliau nutarta surengti vakarienę gerb. Nadui Rasteniui užbaigus Valstijos egzaminus. Komitetas rengimui išrinkta. Vėliau seka kuopos valdybos rinkimai. Likosi valdybos nariais: pil. Juozas Gutauskas pirmininku, Inž. A. Denbinas pagelb., K. Keidošius pinig. Raštininku, K. Pečkis prot. raštininku, J. Kalinauskas kasierium. Kasos globėjais gerb. inž. V. Vaitkus ir K. Šliburis. Ant. Kurelaitis koresp. Išrinktoji Valdyba pasižadėjo uoliai darbuotis naudai organizacijos. K. Keidošiui kaipo geram darbuotojui ir kuopos rašt. paskirta algos metams $10.

Raportas iš Baltimorės L. Tabos: praneša, kad vasario 16 rengiamas apvaikščiojimas Lietuvos Nepriklausomybės 7-nių metų sueituvės. Busią prakalbos su įvairiais pamarginimais, dainų ir muzikos, surinktos aukos Lietuvos našlaičiams. Kuopa patarė neužmiršti Vilniaus lietuvių kovoj su lenkais reikalų, kurie gana žiauriai persekiojami kenčia lenkų neteisingus užpuolimus ir tt.

Raportas iš T. Knygyno pasirodė viskas gerai, tik kuopa nutarė ant dovanoto knygynui žirgvaikio paveikslo užrašyti keno auka.

Iš Raporto salės B-vė pasirodė per vienus metus pelno $9,000. Vėliau sekė už Realę Marijampolės gimnaziją, kurią agitacija nutarta remti. Gražu kuomet žmonės rupinasi tautos likimu.

Korespondentas.

PROVIDENCE, R. I.

Sausio 11 d. A. L. T. Sandaros 68 kp. buvo surengus prakalbas ir koncertą. Publikos prisirinko tiek daug, kad neužteko sėdynių. Pirmiausia kalbėjo High School studentas M. Biel. So. Bostono. Antras kalbėjo Sandaros centro narys K. J. Paulauskas. Kalbėjo apie darbininkų padėtį, nupiešė labai puikiai. Publika buvo užganėdinta.

Koncertinę programo dalį išpildė J. Bulskis, iš So. Bostono, ir p-lės K. ir A. Kasparaitės, taip pat iš So. Bostono. Bulskis padainavo keletą dainelių, Klara Kasparaičiutė paskambino pianą, o Alena pagriežė smuiku. Iš vietinių programe dalyvavo J. Grisko ir A. Griskiutė.

Koncertas buvo išpildytas labai puikiai, publika užganėdinta.

Po prakalbų ir koncerto prisirašė prie Sandaros keletas naujų narių ir pasižadėjo bendrai veikti Lietuvos labui.

Paskui buvo aukos renkamos padengimui lėšų. Aukavo sekančios ypatos po dolerį: J. Kurpavičius, A. Gumauskas, J. Daltuvienė, M. Serksnienė, M. Gumauskienė, B. Simanavičius, Ona Černauskienė, B. Juškevičia, J. Židonis, M. Kubilienė, S. Urbonas, J. Arlauskas, A. Šarka. Viso surinkta 20.37 dol.

Ten buvęs.

LOS ANGELES, CAL.

Vasario 18 d., Danish Auditoriume įvyko Sandariečių vakarienė, kuri labai pavyko. Vakarienėn atsilankė tiek publikos, kad galėjo įeiti tik iš kalno nusipirkę tikietus. Kurie neturėjo tikietų nusipirkę iš kalno, turėjo grįžti namo. Šis atsitikimas tegu pamokina Los Angeles lietuvių, kad norint dalyvauti vakarienėje, reikia pasirupinti tikietus iš anksto.

Baigiant vakarienę prasidėjo programas. Tvarkos vedėja M. Milerienė perstatė p-lę P. Šarkaitę, kuri davė introdukciją vakarienei, pareikšdama vakarienės tikslą. Toliau sekė D. Dumša, kuris kalbėjo apie Sandaros reikalus. Ona Paradnikienė aiškino A. L. T. S. programą ir jos principus, kviesdama publiką prisirašyti prie Sandaros ir stoti į kovą prieš klerikalus, ypač tokiuos keikunus, kaip kun Garmus. Vėliau pasigirdo dainos ir muzika. Muzikalę programo dalį išpildė sekančios ypatos: P-lė P. Šarkaitė, solistė, p-lė Julė Malinauskaitė, pianistė, J. Aftukas, tenoras, K. Šilelis smuikininkas, Anelytė Ambrazytė deklamavo ir dainavo. Taipgi mažas vaikutis deklamavo.

Publika nesigailėjo aplodismentų, nes visas programas buvo gerai išpildytas. Ant pabaigos publika linksminosi lietuviškais šokiais bei žaismėmis iki vėluma nakties. Paskui visi linksmi, pasitenkinę skirstės namo.

Teko iš komiteto išgirsti, kad liks nemažai pelno iš šios vakarienės.

Sena Sandarietė.

LAWRENCE, MASS.

Am. Liet. Taut. Sandaros 12 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, vasario (February) 8 dieną, kaip 2 v. po pietų, Sekio ir Urbšos ofise, 101 Oak St.

Gerbiamieji Sandariečiai bei Sandarietės šį mėnesį iš priežasties susidėjusių tam aplinkybių nebuvo galimu 1-mą nedėldienį šio mėnesio šaukti susirinkimas, todėl yra šaukiamas antrą nedėldienį.

Malonėkite skaitlingai atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalų, kuriuos butinai turėsime aptarti. Taipgi nepamirškite ir naujų narių atsivesti prirašyti prie A. L. T. Sandaros.

Prot. Rašt. A. Bagdonas.

SIETYNAS.

Rašo A. A. Tulys.

(Tąsa)

—Bet Tamstų tokia drąsa...

—Tai niekis, Tamsta, — atsakęs kun. K. Matulaitis. — Taip ar taip, man vistiek reikės numirti Sibire. O kas čia skirtumo, anksčiau ar vėliau?

Vienok kun. Matulaitį lydėjo laimė ir carui nepavyko supudyti Sibire tą musų tėvynainį. Šiandie, matydamas Lietuvą esant pilną lietuviškų knygų ir laikraščių, prie to matydamas ją esant ir laiva, kunigas turi progą pasidžiaugti padėtomis savo pastangomis platinant Lietuvoje apšvietą caro laikais.

Taigi, šliakys pranešė kun. Matulaičiui, kad jisai galėtų pristatyti jam ir nemažai lietuviškų raštų, jei tik kunigas apsiimtų juos išplatinti. Be kunigo Šliakys turėjo ir daugiau draugų, kurie drįso jam padėti tame sunkiame darbe. Platinimas šis pradėjo eiti maž-daug šitaip: Mikolainis atgabendavo raštus iš Tilžės į Didžiąją Lietuvą, pas savo tėvus, kurie gyveno netoli rubežiaus, o iš ten dalį jų paimdavo Šliakys. Šliakio raštų didžiuma tekdavo kun. K. Matulaičiui, kuris po knygutę, po laikraštį išdalindavo savo parapijonams, bekalėdodamas per juos.

Vienok šisai Šliakio platinimas lietuviško rašto buvo gana siauras ir netaip vaisingas, kaip buvo norima. Reikėjo išrasti koks naujas budas skleisti musų spaudą Lietuvoje. Bet koksai?

Ir žiurėkite, kaip netikėtai gimė Sietynas. Sugestiją sutverti Sietyną Šliakys gavo iš amerikiečio.

Vincas Šliakys nebeatsimena gerai, kada tai buvo, bet tai buvo tarp 1893-4 metų. Apie tą laiką sugrįžo iš Amerikos Jonas Česna į Meškučių kaimą, Mariampolės apskr. Šis vaikinas buvo truputį pasimokinęs ir gana entuziastingas. Nors buvo jau buvęs ir platam pasaulyje, Amerikoje, bet tuo laiku jisai buvo dar tik apie dvidešimts metų amžiaus.

Gyvendamas Jung. Valst., Jonas Česna pamėgo šio krašto laidotuvių ceremonijas, butent, tai, kad draugai mirusį draugijos narį palydi į kapus apsimovę baltomis pirštinaitėmis. Šis Amerikos paprotis padarė į Česną patvarią impresiją. Sugrįžęs į Lietuvą, jisai pradėjo galvoti sutverti draugiją, kurios narių pareiga butų pasirodyti prie nabašninko juodais rubais apsirengus ir apsimovus baltomis pirštinaitėmis. Česna pasitarė apie tai su artimesniais draugais, kurių tarpe buvo ir Vincas Šliakys.

Jonas Česna pasiulė jiems pagaminti užmanytai draugijai įstatus, kurie turėjo buti gatavi ir perskaityti Joninių dieną, pas Česną, ant aukšto. Česnai rengės turėti didelį balių Jono varduvėse. Esą laike šokio, niekam nieko nenužiurint, ištikimesni draugai sulips ant Česnų aukšto ir skubotai priims Jono Česnos parengtus įstatus norimai sutverti draugijai ir čia tuojau darbas bus pradėtas. Draugai energingai jaunuoliui pasakė:

—Gerai, Jonai. Parupink įstatus, tada pažiurėsime.

Jono Česnos užsiminimas tverti kokią ten lietuvių draugiją, kurios tikslas butų ceremoningai pasirodyti prie nabašniko, priminė ir šliakiui apie tvėrimą draugijos, bet jau visai kitokios tikslesnės. Vincui Šliakiui atėjo į galvą sutverti draugiją tokią, kurios tikslas butų kelti iš numirusių, o ne palaidoti mirusius. Tai sutverti draugiją, kuri rupintųsi žadinti iš miego Lietuvą, platindama spaudą tarpe sodiečių. Taigi, Vincas Šliakys parsiskubinęs namo išdirbo planą tokiai draugijai, sugalvojo vardą ir parašė įstatus.

Sulaukus Joninių, susirinko pas Česnus skaitlingai prašytų svečių. Jaunimui besilinksminant, idealistai jaunuoliai, kurie buvo iš kalno susitarę, pasinaudojo liuosesne valandėle ir sulipė ant viršaus perskaityti Česnos parašytų įstatų. Bet čia juos nustebino Vincas Šliakys, kuris pirmiau, negu kas, paaiškino apie savo planą tverti visai kitokią draugiją ir pasiulė draugams perskaityti peršamosios įstatus. Jounuoliai sutiko, o Šliakys greitai išsitraukė iš užančio juodraštį ir ėmė jį skaityti Perskaičius, vaikinai pamatė, kad Šliakio užmanymas yra tikslesnis. Jonas Česna tuojau atsisakė nuo savo svajonių, rasdamas Šliakio sumanymą naudingesniu lygiai, kaip ir kiti. Taigi, čia po Česnų pastoge, Meškučiuose, per Jonines keletas idealistų, po Vinco Šliakio vadovyste, sutvėrė Sietyną. Čia jaunuoliai pasižadėjo dirbti Lietuvos labui, platinant lietuvių raštą ir taippat prisiekė savo darbą laikyti didžiausioje slaptybėje. Čia jie dar kartą ir dar kartą perskaitė Sietyno įstatus, kurių paskui jiems jau nebeteko matyti, nes Šliakys juos taip paslėpė, kad žandarai ir su žvake neužeitų.

Ten ant aukšto turėjo buti ir Dr. Grinius, kuris tuomet rados Mariampolėje. Bet, nežinia dėl kokios priežasties, jisai nepasirodė.

Daugelis buvusių Sietyniečių dar tebegyvena. Bet Jonas Česna, kurio brolio Antano namuose gimė Sietynas, reikia priminti, jau senai yra su mumis persiskyręs. Jisai sudegintas krematorijoje, šiame krašte. Mat, vėliau Česna vėl sugrįžo į Ameriką, kur ir pabaigė savo vargus ir laimes.

Sietyno tikslas yra visiems žinomas, jis buvo platinti spaudą ir padėti norintiems gauti knygas.

Sietyno tvarkymasi: Nario mėnesinė duoklė buvo keturių laipsnių: 25, 50 kapeikų, rublis ir garbės nariui du rubliai. Narys moka kiek išsigali, tačiau mažiau, ar daugiau užsimoka, tiesas vistiek turi visi vienodas. Svarbu priminti tai, kad Sietyne, į kurį ilgainiui buvo susikuopę iki septyniasdešimts narių, radosi tik keturi užsimoką po 25 kapeikas į mėnesį. Nedaug buvo ir garbės narių. Bet užtai visi nariai sutiko užsimokėti po pusę ir po rublį mėnesinės duoklės.

Nariai privalo niekur neminėti Sietyno vardo ir niekam neprisipažinti esą jo nariais. Nariai nesižino vieni kitų. Visi turi savo slapyvardžius. Narys žino tik savo kuopos pirmininką, o kartais ir dar vieną narį, jei per šį bus pirmasis įsirašęs į draugiją. Pirmininkas žino tik savo kuopos narius. Centro valdyba žinoma kuopų valdyboms, bet nežinoma eiliniams nariams. Centro valdybai žinomi visi Sietyno nariai po slapyvardžiais ir tikroms pavardėms. Radosi tokių kuopų, kurių vieną sudarė iš kelių sodžių nariai. Buvo viso aštuonios kuopos, kuriose radosi nuo septynių iki devynių narių kiekvienoj — per visas siekė skaičius septyniasdešimts.

Sietynui susitvėrus, centro valdybos pirmininku ir sekretoriu tapo nuskirtas Vincas Šliakys, iždininku — Vincas Bielskis, iš Balsupių, Mariampolės apskr. Šliakys turėjo užimti dviejų viršininkų vietas dėlto, kad nesirado kito, kuris drįstų į valdybą įeiti. Mat, tai buvo begalo didelė rizika. Šliakys buvo nariams žinomas po pseudonimu "Šapalas," o Bielskis — po "Kurtas."

Nariams nebuvo duodama žinotis vienas kito dėlto, kad daugelis nepatektų į žandarų nagus, jei kartais pasitaikytų jiems kaip nors kokį vieną Sietynietį susekti.

Nariai buvo priimami labai atsargiai, tik labai pasitikimi žmonės. Ir priimami maž-daug panašiu budu: kartą Sietyno narys nužiurėjo žmogų tinkančiu buti Sietyno nariu, jis prieina prie jo aplinkine kalba, kad va, girdi, yra labai reikalinga sutverti tokią ir tokią draugiją. Taigi, kartais pasitaikindavo taip, kad naujas narys, įstodamas į Sietyną manydavo, kad jo paties pastangomis tapo Sietynas sutvertas. Bet dažniausia, kada kalbinamas pritardavo sumanymui, budavo jam pranešta, kad jau randasi tokia draugija ir jį supažindinta su pirmininku, kuriam galėtų užsimokėti nario duoklę.

Centro pirmininko - raštininko ir kuopų pirmininkų susirinkimai buvo laikomi nereguliariai: kartą į mėnesį, du, arba ir kartą į tris mėnesius, kaip budavo reikalas. Mat, literatura buvo gaunama nereguliariai. Kuopų viršininkai beveik kas nedėldieniu suseidavo mieste, kur ir nusitardavo kada laikyti susirinkimas. Susirinkimai visada budavo laikomi ten, kur esti jomarkas, kad nesukėlus žandaruose nuožiuros. Buvo laikyta vienas-kitas susirinkimas Keturvalakiuose, pas Zmuidiną, ir kitur. Bet daugiausia jų atlaikyta Mariampolėje, Palermo viešbutyje.

Palermo viešbutyje buvo didelis traktyrius, kur jomarko dieną susirinkdavo daug svieto. Vienam šone traktyriaus buvo nemažas šoninis kambarys privačiai išsigerti. Tame tai kambaryje budavo laikomi ir Sietyno centro ir kuopų pirmininkų susirinkimai. Paskirtu laiku suseidavo ten Sietyniečiai, susėsdavo už stalo, paliepdavo žydeliui atnešti jiems po butelį alaus. Kada gi žydelis atnešdavo alų ir išeidavo, Sietyniečiai tuojau užsiskląsdavo kambario duris ir pradėdavo dalintis literatura. Tą atlikdavo labai skubiai ir tuojau atskląsdavo duris, kad žydelis, ar kas kitas neužeitų jų esant užsisklandus. Nes tas galėtų sukelti kokią nuožiurą. Ir, nors susirinkimų ten buvo atlaikyta labai daugelis, bet nė kartą nieks neužėjo Sietyniečių užsisklandusių. Beje, čia bus gerai priminti, kad sutveriant Sietyną, buvo prisižadėta Sietyniečiams negerti svaiginančių gėrimų. Bet tas buvo pašalinta laikant pirmą susirinkimą, nes pasirodė, kad negalima susirinkti į traktierių ir negerti. Tas, žinoma, greitai butų sukėlęs nužiurėjimą.

Literaturą į Palermo viešbutį atgabendavo, žinoma, centro pirmininkas, Šliakys, kuris ją gaudavo iš karto per Mikolainį, vėliau per Petrakį, Laukaitį ir kitus knygnešius. Apart laikraščių, Šliakys pristatydavo ten ir naujai išėjusias knygas. Nes buvo stengiamasi gauti visus naujus leidinius, kaip Vokietijoje, taip ir Amerikoje išleistus.

(Pabaiga bus)

Mikas Petrauskas.

Dienyno Nuotrupos.

(Tąsa)

Gruodis 9 d. Kipras ir aš — sergame; užsišaldymas. Užsišaldymo liga visgi dirbt šiek-tiek duoda, tai aš perrašinėju savo operą iš juodraščių "Elgėtos Dukterė." Tą darau pripuolamai, nes ir kitus darbus dirbu.

Gruodis 10 d. Šaltis dar neišeina ir kosulys piauna. Ryte račiau, bet prisėjo sustot, pristigau rašalo.

Gruodis 11 d. Šį rytą kokia tai nemiga, atsikėliau net 1:30 ryte —naktyje. Rašiau iki pačiai dienai. Dieną užėjo Dr. Jonas Yčas ir radęs mane nesveiką, persišaldžiusį, ir kad pasaulyje netik daktaras yra daktaru, bet ir kiekvienas žmogus kitam patarimus duoda, — tat prof. ir Dr. Jonas Yčas man patarė pavartot "Trijų kepurių" receptą. Lietuvoje tas visai nesunku, bet Amerikoje — tas butų surišta su nekuriais keblumais. Recepto originalas išplaukiąs iš prof. Valdemaro. Receptas toks. Reikia, kad butų a) šiltas kambarys, b) minkšta-šilta lova, c) konjako ar romo — quantum satis, d) ir viena kepurė, nesvarbu nei jos amžius, nei padaras, — kurią reikia pakabint gale kojų. Atsigulus lovon, apsiklojus šiek-tiek šalymais turi but patenkinantis kiekis konjako ar romo, arba ir lietuviško "krupniko." Na, reikia pradėt tą skystimą gert ir laikas nuo laiko pažiurėt į gale kojų kabančią kepurę. Kuomet jau akyse pradeda kepurė tavaruot, tai jau — reiškia — ligai ateidinėja galas. Kaip jau, gerai išgėrus, pasimatys "trys kepurės" iš vienos, tai jau esą galima beveik sustot gėrus. Tik, kad jau butų tikrai dalykas baigtas pasekmingai, tai dar reikalinga esą gero vieno-kito gurkšnio ir viskas taip išeis, kaip prie valsčiaus raštininko parašo, geras užbaigoje užsukimas. Jeigu, girdi, kuriam negelbėtų "Trijų kepurių" receptas, tai jau pagijimui vilties nėsą.

Už patarimą pasakiau ačiu; gardžiai pasijuokėme, bet aš receptu nesinaudojau.

Gruodžio 12 d. Kipras jau pagajo. Aš atsikėliau 2 val. ryte, o jis tuo laiku sugrįžo iš Kliubo. Musų kambariai šalymais. Šiandien iki dienai sėdėt negalėjau, nesveikė; nuėjau vėl lovon. Oras gražus, bet šaltas. Pagal Amerikos termometro F 0, tai bus apie 15 laipsnių viršui zero.

Gruodis 13 d. Oras gražus ir vis dar šaltas. Šiandien atsikėliau vėlai, 5 val. ryte.

Gruodis 14 d. Gražu ir šalta. Dienos laiku temperatura buvo 30 virš zero, pagal Amerikos F.0.

Gruodis 15 d. Jau išėjau ir buvau pas Švietimo Ministerį ir patiekiau jam projektą kas link darbavimosi jaunuomenėje Klaipėdos krašte.

Gruodis 15 d. Iki šiai dienai buvome be sniego; šiandien jau yra sniego, bet labai mažai. "Šaltis" mano sumažėjo, bet kosulys piauna. Paėmiau aptiekoje nuo kosulio pastilkų "Valda."

Gruodis 16. Oras minkštas.

Gruodis 17 d. Šiandien šaudymai. Sprogdina senas minas, tai nuo trenksmo vis langai sudreba.

Gruodis 18 d. Į vakarą visai atšilo; atodrėkis.

Gruodis 19 d. Oras šiltas; pagal Amerikos F.0 bus apie 55 virš zero. Buvau užėjęs pas pp. Smetonas, jų tėvas serga, tai buvau kaipo lankytojas, nes senis Chodanovskis, dar mano studentavimo laikais, buvo geras prietelis, — mano rengiaman koncertan ar vakaran viską metęs senis atvažiuodavo. Jau žmogus jis dabar 74 m.

Gruodis 20 d. Šilta ir giedra. Ryte 9 val. jau buvo, pagal F. 0 49 virš zero. Ir šiandien sprogdina sugedusias minas. Vakare truputį pradėjo dulkt lietus.

Gruodis 21 d. Nedėldienis; šilta ir giedru. 1 val. diena buvo 58 laipsniai šilumos pagal Amerikos F.0.

Tautos Teatre klausiau Vinco Krėvės "Šaruną."

(Bus daugiau)

Didysis Vadas.

Vertė Jonas Valaitis ir Andrius Kažukauskas.

IV.

Pradžioje kapitonas pasiryžo kaimą apsupti iš visų pusių. Tam tikslui pusę kareivių pasiuntė į kaimyninius kalnus, iš kur jie nematomai siauru tarpukalniu galėtų prislinkti prie kaimo. Bet iš Tomakino sužinojęs, kad dalis gyventojų, vadovaujant didžiajam vadui Paugatanui, išvyko į kovą su mingo plėšikais, o kiti išsisklaidė po mišką, sekimui baltųjų, kapitonas įsakė eiti tiesiog į kaimą. Vos tik anglai prisiartino prie kaimo iš jo baisiausiai klykdamos išbėgo moterys. Jas anglai tuojau paėmė į nelaisvę ir privertė parodyti kur yra grudų sandėliai ir valgomieji produktai. Vyrų kaime buvo vos keletas, kur jie išleidę kelias vilyčias į baltuosius ir jų net nesužeidę, patys pabėgo į mišką. Anglai užėmė indijonų apsigynimų vietas, ir suėjo į kaimą. Pačiame kaimo viduryje, šalia didžiulės uolos, stovi didžiojo vado sodybos, kur, sulig vienos išsigandusių moterų nurodymo, esą sukrauta didelė atsarga valgomųjų produktų. Vado sodyba skyrėsi nuo kitų savo didumu, ir tuo, kad buvo apdengta žvėrių kailiais, kuriuose prikabinėta pluoštai plunksnų ir įvairių kitų papuošalų. Anglai, rengdamiesi žengti į vado butą, nustebę,— atsitraukė: prieš juos slenkstį peržengė reto skaitumo, jauna indėnų mergaitė. Jos veidelis apskritus, malonios išvaizdos, primenantis tamsią rožę. Tankus ir ilgi juodi, kelius siekią plaukai, dengė jos pečius, o ant dailiojo kakliuko kabojo žibučių vandens kiautelių retežėlis. Ji buvo apsirengusi minkšta žvėries oda, persijuosusi juosta, kuri papuošta žemčiugais.

—Ko reikia svetimšaliams mano tėvo buste? — švelniu drebančiu balseliu, paklausė ji, nepakeldama akių. — Ten guli serganti moteriškė. Nejaugi baltaveidžiai neleis jai ramiai numirti?

Tai pratarusi, pakėlė savo ilgus antakius, ir skaisčiomis prašančiomis akimis pažvelgė į Smitą. Smitas jai paaiškino ženklais, kad niekas nesudrums mirštančiai moteriškei ramumo. Tuo pat metu iš palapinės išėjo pražilęs karys ir atsistojo šalia vado dukters. Jis kaip matyti, pasirengęs apsaugoti ją iki paskutiniam kraujo lašui. Iš pradžių kapitonas manė paimti jaunąją indėnę į nelaisvę, bet jos nekaltas skaistumas nuginklavo Smitą, ir jis nutarė su savim paimti tik tą senąjį karį. Tomas pranešė seniui, kad jis baltaveidžių belaisvis, ir tuojau turi nusiimti nuo savęs peilį, kirvį ir saidoką. Bet tas paprastu ramumu, nė iš vietos nejudėdamas atsakė:

Utama neatsitrauks nuo Pakahantaros. Kapitonas davė ženklą keliems kareiviams senį nuginkluoti. Utama prieš juos pakėlė savo ietį, ant kurios buvo didingai pasirėmęs, o mergaitė ruolėsi prie jo, maldaudama jį nusiimti ginklus, ir, pagaliau, atsigrįžo į Smitą:

—Aš matau, kad baltaveidžiai narsųs ir didingi, ir todėl tikiuosi, kad jų didysis vadas išpildys silpnos mergaitės, kurią turbut tikrai paliks pas tėvus, prašymą.

—Jei aš galėsiu išpildyti tavo prašymą, nesulaužydamas savo pareigų, tai esu pasiruošęs įvykdyti , — atsakė kapitonas Smitas.

—Belaisvis Utama — mano antrasai tėvas, mano mokytojas ir mano globėjas, paliuosuok jį, nes jis, mane mylėdamas, atskirtas nuo manęs, iš ilgesio gali numirti. Ir jis dėlto pakėlė savo ietį ant jusų, kad išsigando persiskyrimo su manimi. Šie širdingi mergaitės žodžiai giliai sujudino Smitą, ir jis tarė:

—Aš išpildau tavo meldimą: tavo draugas ir auklėtojas paliks su tavimi.

Apsidžiaugusi gražuolė širdingai paspaudė kapitonui ranką, o pražilęs karys, kurį tuojau paliuosavo, buvo dėkingumu sujudintas šiuo baltaveidžių pasielgimu.

Artinosi vakaras. Kadangi neužilgo turi patekėti mėnulis, kapitonas Smitas įsakė rengtis į kelionę, kad iki sekančiam rytui, sugrįžus į savo tvirtovę. Kol laukinės moterys nešiojo produktus, kuriuos kareiviai krovė ant neštuvų, Tomakinas, artindamasis prie Tomo, tarė:

—Baltaveidis vadas gražiai pasielgė su Pakahantasa, ar jis bus teisingas ir Tomakinui?

Tomas su nusistebėjimu pažvelgė į laukinį.

—Nejaugi baltaveidžiai užmiršo, ką jiems Mėlynasai Vilkas padarė, ir, ką jie jam už tai prižadėjo? — tęsė Tomakinas.— Jis parodė jiems kelią į Paugatano kaimą, taip pat nuves juos atgal iki didžiajai upei. Baltieji jam prižadėjo padėti atkeršyti Paugatanui už tai, kad jis atėmė Tomakino žmoną ir dukterį. Dabar Mėlynasai Vilkas nori Paugatona dukterį Pakahantasą paimti į savo palapinę ir apsivesti su ja.

—Pakahantasa laisva: baltasai vadas paliuosavo ją. Ją Tomakinui negalima atiduoti. Baltieji, lygiai, kaip ir nieko neprižadėjo Mėlynajam Vilkui. Jie jam tik leido kovoti jų eilėse.

Piktai sužibėjo laukinio akys, ir jis užkimusiu balsu tarė:

—Gerai! — ir pradėjo žengti pirma viso burio.

Kapitonas Smitas įsakė uždegti žiburius. Palengva žygiuojantieji slinko slėniu pirmyn. Pasiekus mišką, kapitonas leido kiek pasilsėti, nes juos laukė dar visos nakties kelionė.

Pusė burio kareivių pasiskirstė aplink slėnį, ant kalnelių, o kiti liko slėnyje. Stovykloje užvirė darbas; vieni kurė laužus, antri kaitė katilus, kuriuose pradėjo virti sriubą, ant kardų ir durtuvų ašmenų čirškėjo sotus sumedžiotas užkandis. Pavalgius vakarienę, Smitas, pasilipėjo ant aukščiausio kalnelio — prieš jį atsidengė gražus slėnio vaizdas. Pilnas, ką tik pakilęs iš už tantaus miško, mėnulis apšvietė visą apielinkę ir tolumoje, vos matomą, Pamunkisų kaimą. Mėnulio apšviečiama, pamunkisų upė, tarytum, sidabrinis kaspinas žaliais girios slėniais vingiavo. Virš slėnio kabojo nusvirusios tankių ir gražių medžių šakos. Kapitonas Smitas, gėrėdamasis, ilgai žiurėjo į šį žavėjantį gamtos vaizdą. Tik šalia savęs išgirdęs kokį tai šnypštimą, ir tuo momentu pajutęs skaudų įdurimą į ranką, — pamatė žolėje slenkančią didelę gyvatę. Jis skubinai nusileido į stovyklą. Žinia apie vado nelaimę greitai pasklido tarp kareivių. Visi balsiai apgailestavo vado nelaimingą įvykį, tačiau niekas nežinojo kaip jam pagelbėti. Tik vienas Tomas greitai paprašė kapitoną eiti su juo. Juodu skubiai prisiartino prie upės. Tomakinas patarė Smitui įkišti ranką iki alkunės į vandenį. Įkišus ranką į vandenį, įgeltasai pajuto geliantį neišlaikomą, kas minutą didėjantį sopėjimą. Vienok per bent dvejeto valandų, skaudėjimas ėmė mažėti, ir, pagaliau, pavojus visai praėjo.

(Bus daugiau)

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
Anthony A. Tulys
Editor.
V. M. Čekanauskas
Business Manager.
E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Padėkime Valstiečiams Rinkimus Laimėti.

Praeitą sykį mes paskelbėme musų korespondento pranešimą, kad Lietuvoje pasklido gandai apie Seimo paleidimą. Apie tą patį prabilo ir kiti laikraščiai. Taipgi girdėti, kad ministeriai esą rezignavę. Galimas daiktas, kad jie rezignavo, kad buti priežastimi Seimą paleisti. Mes nė kiek nesistebėtumėm, jei bile dieną išgirstumėme, jog Seimas jau paleistas. Nes klerikalai pilnai nujaučia, kad liaudies pasitikėjimas jais mažta kas dieną ir jei jie lauks rinkimams ateinančių metų, kuriais pripuola, tai jų įtaka į visuomenę nubaigs smukti. Paskui vėl "šventi metai" — metai, kuriuose plauks į bažnyčias žmonės daug skaitlingiau, negu paprastai. Todėl kunigai galės prigrumoti savo parapijonus balsuoti už "krikščionis demokratus." Tą klerikalai gerai supranta ir, be abejo, jie bandys pasinaudoti proga. Juk tokiems kunigams Vailokaičiams rupi ir ant toliau lupti nuo Lietuvos varguolių devynias skuras.

"Naujienos," kalbėdamos tuo klausimu, ragina social-demokratus tuojau pradėti ruoštis prie rinkimų, nes, girdi, "tai yra vieninteliė partija Lietuvoje, kuri neatlaidžiai ir nuosakiai kovoja su klerikalizmu ir kuri gali po savo vėliava sujungti darbo žmones." O kas dėl liaudininkų, tai "liaudininkai šiandie riejasi su klerikalais, ryto gal darys su jais blokus ir dalinsis ministerių portfeliais."

Tas dienraštis mainosi, kai vėjas. Juk ar čia senai jis sapaliojo apie "bendrą frontą." Pažangioji visuomenė lengvai gali suprasti, kad toksai "Naujienų" tauzijimas yra gryna nesąmonė. Visi žino, kas yra valstiečiai liaudininkai: už ką jie stovi ir ko reikalauja savo platformoje. Taippat visi gerai žino, kad social-demokratai **niekada** didžiumos atstovų į Seimą negaus. Visiems aišku, kad jei valstiečiai liaudininkai ateinančių rinkimų nelaimėtų, tai klerikalai ir vėl viešpatautų Seime, kaip dabar kad viešpatauja. Taigi, **kas pavydi valstiečiams liaudininkams balsų, tas nori, kad klerikalai ir ateityje pasiliktų Seime.**

Mum yra žinoma, kad praeituose rinkimuose valstiečiai liaudininkai su social-demokratais pasidėjo vieni kitiems rinkimų kampanijoje. Tą patį, žinoma, ir ateinančiuose rinkimuose jie darys. Taip ir turi buti. Tuom tarpu "Naujienos" nesigėdi atkalbinti žmones nuo rėmimo valstiečių liaudininkų. Nors, žinoma, nieks nekreips domės į to dienraščio prastus norus, bet visgi negražu taip daryti.

Sandariečiai ir visi pažangųs lietuviai Amerikoje privalo tuojau pradėti akciją rinkimų dėlei. Mes privalome paremti valstiečių liaudininkų rinkimų kampaniją moraliai ir materialiai. Jei rinkimus laimės pažangieji, tuomet kritinga Lietuvos padėtis pasikeis geron pusėn. Realė Mariampolės Gimnazija bus išgelbėta, kun. Vailokaičių nesvietiškas plėšimas nuošimčių iš skolininkų bus apribotas. Bus ir daug kitų pagerinimų Lietuvoje padaryta, o negeistinų apsireiškimų pašalinta.

Valstiečiams liaudininkams bus nesunku rinkimus laimėti, jei tik mes, pažangioji visuomenė Amerikoje, paduosime jiems savo ranką — paremsime juos aukomis. Tai musų yra pareiga!

Apžvalga.

BIAURUS KOMUNISTŲ PASIELGIMAS.

"Naujienų" korespondentas iš Kauno rašo:

"Gruodžio 9 dieną šančiuose buvo suimtas vienas asmuo, beplatinąs komunistų atsišaukimą. Suimtasai išdavė nekurį čapskį, kurs savo keliu neteisingai įdavė Ivanauską, sakydamas, kad atsišaukimus esąs gavęs iš jo. Nežiurint to, kad drg. Ivanauskas liudininkais įrodė, kur jis buvo tuo metu, kada, anot Čapskio, jis jam (Čapskiui) davęs atsišaukimus, kad teisme ir prie visų tardymų įrodė, kad jis Čapskio nepažįsta, vienok buvo ant greitųjų sudarytas **karo lauko teismas,** kurs uždaromis durimis, be gynėjo ir platesnio bylos išaiškinimo, pasmerkė dr. Ivanauską miriop. Miriop už neįrodytą dalyką!"

"Naujienos" rašo, kad E. Ivanauskas "yra Lietuvos Socialdemokratų Partijos Šančių kuopos narys, Kauno miesto Tarybos atstovas ir soc.-dem. frakcijos miesto Taryboje narys."

Iš to matyti, kad komunistai melagingai įdavė Ivanauską. Tik keista, kad teisėjai taip lengvai patikėjo tiems komunistų melams.

Kada social-demokratų frakcija pakėlė didžiausį protestą prieš Ivanausko nuteisimą, tai jo mirties bausmė pakeista į dešimt metų katorgo. "Nauj." sako:

"Nežinia nė kuo šitame dalyke daugiaus piktintis — ar "krikščioniškosios" valdžios žiaurumu, ar komunistinių provokatorių judošiškumu."

NETURI KĄ KALBĖTI.

"D-go' redaktorius, matyt, labai susidraugavo su Dzimdzi-Drimdzi. Ir nestebėtina, nes jo editorialai labai panašųs į tų keturių komedijantų "Jovalą." Nebutų nieko peiktino šioj analogijoj, jei to dienraščio redaktorius darytų sau pragyvenimą, pardavinėdamas savo kvailumą, kai tai daro Dzimdzi-Drimdzi klaunai. Bet kas čia dabar tai prisiims.

Tas "jovalninkas" rašo:

"Laisvamaniškam žmogui nėra pastovių doros ar moralybės principų. Viskas jam leista, ko tik jo gyvuliškas kunas užsimano."

Matote, ar čia ne "jovalninko" kalba, už kurią nereikalaujama jokios atsakomybės? "D-go" redaktorius, rodos, galėtų žinoti, kad didesnė pusė Amerikoje gyvenančių lietuvių yra laisvamaniai — tokie, kurie negalvoja daugiau už bažnyčią, nei prieš ją. Tačiau jų gyvenimas dažniausiai yra daug pavyzdingesnis, negu gerų davatkų.

Lietuvos Nepriklausomybės Apvaikščiojimas.

Jau šešeris metus turėjome laimės apvaikščioti šventę, sukaktuvių Lietuvos nepriklausomybės.

Iš vienos pusės mes apvaikščiodami tą brangią Lietuvos šventę jautimės, kad mes per ištisus šimtmečius laukę užtekant laisvai mus Tėvynei saulutės, pagaliau jau sulaukėme ir mes jaučiame pilną krutinę neapsakyto džiaugsmo, musų širdis tąja valanda pradeda musti tankiau, kraujas gyslose pradeda tekėti karštesnis, žodžiu sakant, mes pradedame gyventi naują gyvenimą, gyvenimą Laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos! Ir kas gi nesijaustų laimingu ir nesidžiaugtų tąja laime, kurios vis laukę per šimtmečius, budamas vergijoj ir nešdamas sunkų svetimą jungą, pagaliau patapęs laisvu ir niekam nepriklausomu, kvapuoja tąja laisve pilna savo krutine ir didžiuojasi, kad pavergėjai, kurie per šimtmečius kankinę ir jau gyva buvo palaidoję, vienok neįstengia jo užtroškyti?

Bet iš kitos pusės mes švęsdami nepriklausomos Lietuvos šventę nors ir jaučiame, kad musų brangi Tėvynė Lietuva yra nepriklausoma valstybė ir gyvena savistoviai, vienok jos vaikai, šalies piliečiai, neturi tos laisvės kurios jie sykiu su savo motina Lietuva laukė ištisus šimtmečius. Tie Lietuvos piliečiai nors ir gyvena nauju savo Tėvynės gyvenimu, vienok jaučiasi tebėsą senose priespaudos ir nelaisvės retežiuose su tuomi skirtumu, kad seniau jie buvo Rusijos carų ir Lenkijos ponų nelaisvėje, o šiandie yra Lietuvos juodojo klerikalizmo ir kunigijos nelaisvėje.

Tas plėšrus Lietuvos juodasis klerikalizmas, kuris yra su viskuom atsidavęs Romai ir, klausydamas Romos balso, stumia visą Lietuvą per Varšavą arčiau prie Romos, neduodamas Lietuvos liaudžiai nė balso pakelti šaukiančio pagelbos. Mes matome, kaip tas juodasis klerikalizmas kasdiena vis labiau ir labiau spaudžia ir persekioja Lietuvos pažangesnę visuomenę, kuri tik nors kiek bando prabilti apie jų nedorus ir Lietuvai žalingus darbelius. Kunigai ant bačkų atsistoję su brauninkais rankose skelbia šalies piliečiams savo diktaturą. Švietimo ministeris su pagelba kunigų persekioja visus pažangesnius mokytojus ir pašalina juos iš mokyklų pavesdamas mokyklas juodojo klerikalizmo apaštalams. Žemės ministeris aprupina žeme tik vienuolynus, klebonijas ir gal dar savo gimines, palikdamas liaudį bežemiais klebonijų ir vienuolynų vergais.

Krašto ir apsaugos ministeris ir kiti visi viršininkai visu savo smarkumu persekioja pažangesniąją spaudą, o labiausia musų vienminčių valstiečių liaud., kuri labiausia yra sargyboj Lietuvos piliečių darbo žmonių ir gina jų teises nuo klerikalų pasikėsinimo. Valstiečių liaudininkų palaikomi laikraščiai "Lietuvos Žinios" ir "L. Ukininkas" nuolatos yra tąsomi po teismus už tai, kad išdrįsta pakritikuoti kunigėlių, laikančių valdžios vadeles savo rankose, darbelius.

Šįmet švęsdami septynerių metų sukaktuves Lietuvos nepriklausomybės, pajaučiame ir mes Amerikos lietuviai, Sandariečiai, kunigų pasikėsinimą ir ant musų laikraščio "Sandaros," kuri pirma patapo kunigų auka čia Amerikoje už pakritikavimą jų nešvarių darbelių; kas reiškia, kad valdančioji Lietuvos kunigija pasiryžus netik Lietuvoj spaudos žodžio laisvę, bet ir čia Amerikoj užčiaupti, kad negalėtų Lietuvos liaudžiai nurodyti jų pragaištingų darbų.

Taigi, šį metą mes apvaikščiodami nepriklausomybės šventę, nepamirškime parinkti aukų apgynimui savo spaudos, į Sandaros Politinį Iždą. **P. P. Jaras.**

Neturint ką Veikt.

Kun. F. Kemėšis "Garse" gyvuosius šaukia varyti laukan anglų kalbą iš lietuvių bažnyčių Amerikoje, bet bijosi paminėti tuos "didvyrius" kunigus tą padariusius, "bijo ir nenori ką nors užgauti." Čia jau kun. Kemėšis peržengia Amerikos kunigų vienybės kanoną. Juk apie kunigus galima tiktai gerai kalbėti ir ką kunigas daro, tai gerai daro — pagal katalikiškuosius kanonus. — Kaip ten nebutų, kun. Kemėšis jau turbut į Ameriką daugiau nebevažiuos.

Amerikonai yra labai susirupinę su savo veisle — nordikais. Wisconsino Universiteto profesorius Ross ir Illinois Universiteto prof. Baber, ir Brooklyno raštininkas Wiggam yra vienodos nuomonės, jog nordikų veislė mažėja; o ateivių veislė penkeriopai dauginasi. Šie trys nordikai savo tvirtinimus remia praktiška apžvalga 750 porų vedusių nuo pirmesnio laiko, ir 2,500 porų dabartinio laiko, iš kurių 13 nuoš. esant bevaikių, o 18 nuoš. turi tiktai po vieną vaiką. Amerikos moters baigusios aukštesnius mokslus — trys moters turi tiktai vieną vaiką, kada bile kokia ignorantė moteriškė, ateivė, turi 3-4 vaikus. Amerikonai paprastai neveda iki 30 metų, kada ateiviai vedasi 20 metų, ir sulaukę 30 metų jau turi 5 vaikus. 1000 universitetą baigusių vyrų per 6 gentkartes nusmuks ant 50, kada ateiviai iš visų Europos pakraščių per 6 gentkartes pasidaugins ant 100,000. Wiggam net privedė faktą, kur viena paika pora turėjo 15 vaikų ir jau laukė 16-tojo vaiko, kaip iš klausytojų vienas sumanė parašyti tiem paikiem tėvam laišką su geriausiais linkėjimais pavadavime apšviestų nordikų. Jei eis taip ir toliau, tai po 100 metų tikrųjų — amerikonų veislė bus pranykusi su jų viršenybe. — Amerikonai galėtų pasekti italus ir žydus, tai vaikų bus gana. — Bevaikystė-bergždumas tarp Amerikos vyrų ir moterų irgi nėra 13 nuoš., bet "mokslas" kaip apsisaugoti nuo apsiveisimo.

Prancijos Parliamentas užgyrė naują įstatymą pakėlimui mokesčių bevaikiams ir senberniams, iš kurių bus mokama premijos tėvams su didesniu skaitlium vaikų — nuo 90 frankų ant 360 frankų per metus Amerikoje ir taip įvyks.

Kolorados gubernatorius Morley, Ku Klux Klan, 100 nuoš. patriotasį įvedimui pilnos blaivystės savo valstijoje užgynė katalikų kunigams ir žydų rabinams naudojimą vyno sakramentališkose ceremonijose, kuomi sukėlė prieš save visus katalikų kunigus ir rabinus, kurie pasiryžo net kalėjimuose numirti, negu nuo vyno atsisakyti.

Vokietijos kemikai jau pritaikė — išrado taip gerų gazų visokiuose pavydaluose, su kuriais iš orlaivių tam tikrose bombose galės visai išnaikinti priešų miestų gyventojus. Išliksią tiktai vieni ukininkai.

Washingtone, vasario 19, prasidėjo Amerikos organizuotų moterų konvencija, kur buvo svarstomi klausimai — kaip panaikinti kares, — kaip užtikrinti busimoms kartoms geresnį gyvenimą? Moterys kares pasmerkė kaipo kriminalį aktą — žudystės ir kurie kares pradėtų, turėtų buti kaltinami ir teisiami kaipo kriminalistai — žudikai. Taigi diplomatus reiktų rinkti kaipo tarptautiškus teisėjus, kurių nusprendimui turėtų pasiduoti abi kariauti norinčios pusės. (Bet ar sutiks ant to Lenkija tykanti praryti Lietuvą? Toliau vėl Anglija — Egiptas ir tt.) Konvencija reikalauja laisvo pasnokinimo motinų kaip kontroliuoti gimimus. — Prie šios organizacijos priguli 5,000,000 moterų Amerikoje.

Kansas'o gubernatorius Davis tapo areštavotas ir išmestas iš urėdo už paleidimą iš kalėjimo 219 kriminalistų. Davis'o sunus lankydavęs kalėjimus ir daręs derybas su kriminalistais, kiek duosią už paleidimą. — Biznis yra biznis.

Amerikos krikščioniški misijonieriai beversdami kinus į krikščionybę įžiurėjo, kad budizmas yra lygus krikščionybei su dieviška trejybe. Skirtumas esąs tiktai tame, kad budizmas toleruoja ir kitas tikybas, ko nėra krikščionybėje, ypatingai katalikystėje, kuri savinasi sau teisę "neklaidingumo," vienatinio rakto į dangų ar pragarą.

Sausio 17, Belgijoj, pasimirė Henri Geeraert, šliaužių sargas, kuris paleido vandenį iš kanalų ant vokiečių armijos ir tuomi išgelbėjo Belgijos armiją ir miestą Calais. Vokiečiai užėmė Antverpeną lapkrityje, 1914 m., pajuriu traukė ant Calais, Francijoje, per Ypres žemumas, kaip vanduo pradėjo kilti iki 3 pėdų virš pylimų, kur nuklimpo ir prigėrė daug vokiečių ir dingo visos sunkesnės ir lengvesnės kanuolės. Tiktai aukštesnėse vietose vokiečiai išlikę turėjo pasiduoti anglams arba nustipti badu. Pradžioje vokiečiai manė, jog tas potvinis įvyko nuo lietaus, ir tiktai vėliau dažinojo, kad Geeraert'as vienų-vienas jiems tą šposą padarė.

Tai jau ir Haywood'as pabėgo iš Trockio-Braunsteino rojaus į Armeniją, o paskui į Turkiją, iš kur tikisi sugrįžti į Jung. Valstijas. Palyginime, Haywood'as sako, kad Federalis kalėjimas, Leavenworth, Kansas'e, yra tikras rojus, o Rusijos sovietų respublikos — tai pragaras. Mat Haywood'as yra pabėgęs iš Leavenworth kalėjimo.

Rokiškio kun. L. pralošė policijos viršininkui, Sčukui 20,000 litų ($2,000). Biednas kunigėlis.

Laikuose buvimo Vinco Kudirkos Seimų seimariuoje įvyko stebuklas, kaip Kanoje Galilėjos. Pralotas Marma koridoriuje pagavo kibirą degtinės ir užrakino savo kambaryje. Pasikalbėjęs su visais viršininkais parsivedė pas save prirodymui fakto: ragauja vienas — vanduo, ragauja antras — vanduo, ragauja trečias irgi vanduo. Paragavo ir pats Marma ir pasakė — mea culpa. Degtinė tapo vakare išgerta seminarijoje su nemažesne linksmybe kaip Kanoj Galilėjos.

Lietuva jau civilizuota kaip ir Amerika. Trautiniuose pašta apiplėšiama, Kaune pinigai spausdinami, tai "galvočiai" netikrais čekiais bankas apgauna.

Amžiną atsilsį kun. Abromaičiui už sumanymą lietuviško mergų vienuolyno. Pirmas įsikurė Chicagoje po vardu švento Kazimiero Seserys, kurių jau ir Scrantone atsirado. Pittsburgh'e kunigai už žmonių pinigus įkurė švento Prano Seserų vienuolyną. Dabar "Garsas" No. 2 paduoda dar Jezaus Nukryžiuoto Seseris, kurios dar be vienuolyno, be vietos, netur kur galveles priglausti. Seserų Tėvas ir Motina — Alfonsas Marija labai dėkoja kun. Milukui ir Paulukui už gausią paramą Jezaus Nukryžiuoto Seserims. Nepoilgo išgirsime ir kitokio titulo seserų. Kun. Bučio, Kauno Universiteto Rektoriaus, receptu yra kol kas kurima Brolių Domininkonų vienuolynas Amerikoje atidėti tolesniam laikui.

Kaune atsirado pora jezuitų, kurie nuo amerikiečių dar nė vieno cento nėra gavę. "Garsas" labai rekomenduoja jezuitus šelpti, nes tai mokslo žvakės, kurios kitados Lietuvą švietė, mokino, taip, kad ir šiandien dar pusė gyventojų Lietuvoje nemoka skaityti, nė rašyti. Tuom tarpu tuodu jezuitai mokina klerikus seminarijoje ir jau turi jezuitišką gimnaziją Kaune. Jezuitai tapo parkviesti kovai su šliupu.

Felicija Bortkevičienė, "Lietuvos Ukininko" ir "Lietuvos Žinių" redaktorė yra traukiama teisman net 24 bylose su kunigais — Olšauskiu, Vilimu, Krupavičiu, Švietimo Ministeriu Bistru, Dr. Karveliu ir kitais levitais, zokoninkais ir penelėmis. Bylos bus didesnės, negu Garmaus su Šliakiu.

Tautietis.

Nauji Raštai.

"Stebuklai ir paslaptys", N. Rubakinas. "Kulturos" B-vės leidinys, Šiauliai. Lengvai ir suprantamai įvairiausi stebuklai aiškinami bei aprašomi. Knygos kaina 5 litai. Knygos skyriai: I. Stebuklingosios ir slaptingosios jėgos. II. Kaip akmenys gieda ir kalba. III. Pasaulinis tvanas. IV. Didieji stebukladariai ir jų stebuklai. V. Pasakojimai apie regėjimus ir vaiduoklius. VI. Stebuklingieji pagijimai. VII. Apie velnius ir jų išvarymą. VIII. Pabaiga. Knyga turi 240 pusl. ir 117 paveikslėlių. Knyga perskaityti kiekvienam rekomenduotina. Kalba nebloga. Korekturos klaidų maža.

J. Valaitis.

PIKTUMAS.

Dėlko žmogus pyksta? Dėlto, kad nežino. Jeigu žmogus pagalvotų pirma, negu supyks, niekuomet nepyktų ir tik tuome pamatytų, jog piktumas yra nereikalingas. Jeigu mes to prisilaikytume, kaipo civilizuoti žmonės, piktumas išnyktų. Tai yra bereikalingas prieprotys pasaulyje.

B. Blinstrubas.

Didžiausis išsilavinimo įrodymas — mokėti kalbėti didžius dalykus paprasčiausiu budu.

Emerson.

Darbų rezultatus įkainuos kiti, rupinkitės tiktai, kad širdis butų tyra, skaisti, teisi.

Reskinas.

Nesibijok nežinoti, bet bijok klaidingai žinoti — dėlto viso pikta pasaulyje. **L. Tolstojus.**

Žmogus yra laisva esybė, bet žmonija — akla, instinkto vedama gyvunas.

Mandagumas nieko nekainuoja, o visa perka.

L. Montaque.

Užuojauta yra amžinos meilės ir amžinos harmonijos dėsnys.

Bramos išmintis.

Dainininkas-Artistas **Pranas Rimkus.**

Atsiminimai.

(Tąsa)

Priešas kiek nutilsta, mes ir vėl, tra-ta-ta-ta-ta-ta. O musų priešas, kad jau lupa, tai lupa br-r-r-ra-ra-ra-ra-ra- šrapneliai šu-šu-su-gr-rr net sniegas laksto. Didžiausį ratą apie mus, kulko nušlavė visą sniegą, ant baltos žemės pasidarė didelis juodas taškas. Mes kenčiame griovely susirietę, kol priešui pavargsta rankos, juokaujame tarp savęs, grumodami, jog mes pasiryžę priešui nemažai strioko padaryt. Čia aprimsta priešas, tai musiškiai jau žiurėk iš kito šono tra-ta-ta-tra-ta-ta! Čia vėl priešas burzgina brrr-ra-ra-ra-ra! po koki 10 minutų be perstojimo. Nutilsta, mes vėl iš savo pusės trakš-trakš-trakš!

Priešui atrodė, kad mes, tie patys apeiname iš kito šono ir vėl neduodame jiems ramybės. Bet ištikrųjų buvo kas kita. Mes juos taip tyčia kamavome iki pusnakčio, o nuo pusnakčio jau pradėjome ytin prancuzėlius kankinti. Mes nors ir nedisciplinuoti ir paprasti piliečiai, bet labai tvarkingi buvome ir veltui šuvių nebarstėme, taip kai musų priešas. Pas mus viskas buvo sutvarkyta ko nuo puikiausia. Musų tarpe buvo įvairios rušies specialistų ir kožnos rušies grupė ėjo atatinkamai savo pareigas. Visur pravesdavom savo telefonus, susisiekimas visur greičiausis, žinodavom kožną savo pasijudinimo žingsnį. Sužeistuosius ir nukautuosius savo draugus, tuoj paimdavom savo globon kogreičiausia ir tinkamai patarnaudavome jiems. Nuo pusnakčio jau pradėjome karščiau svilinti į priešą ir apie 3 val. ryte musų kairysis sparnas. nuo Pagiegių pusės užėmė vieną dvarą, vardu Houffman, prie to dvaro buvo apsikasę francuzų 4 kulkosviedžiai didelio kalibro, ir 2 mažesnio, o 36 kareiviai ir keturi oficieriai ir daug šuvinių, kurie visi pakliuvo musų rankosna. Tą visą grobį paėmę musų savanorių armijos aštuoni vyrai: kuomet iš francuzų atėmė ginklus sustatė į vieną kruvą, tuomet tik francuzai pamatė, kad juos tokiuos galingus, su tiek amunicijos paėmė 8 vyrukai! Francuzai net kone apalpo iš sarmatos. Šitas pasisekimas sujudino visą musų vadinamą savanorių armijos pulsą. Kožnas buvo gatavas šokti ant priešų visu smarkumu, kad tik greičiau apgalėjus priešą ir parodžius, arba sunaudojus degantį savo narsumą. Taip, atsukę jų ginklus jiems patiems pradėjome karštai pliekti, iško Klaipėdos gyventojai turėjo nemažai baimės. Manė, kad mes visą miestą sumaišysime su žeme.

Beje, prieš tai mes pasiuntėme francuzų vadui p. Petesne taikos notą prašydami p. Petesnės, kad jis mums sukilėliams pasiduotų be kraujo praliejimo. Bet p. Petesnė mums davė atsakymą, kad jis nenorįs ir girdėti apie tai, ir kad jis ginsiąs savo ir sąjungininkų vardą iki paskutiniosios. Tomis notomis pasikeitėme sekančiai: Parašėme notą, užrišome musų vienam sukilėliui akis ir francuzai taip pat padarė iš savo pusės ir tiedu kariški kurjerai persimainė įduotomis notomis, paskirtoj vietoj. Tas daroma dėlto, kad nepamatytų tie kurjerai viens kito armijos pozicijų. Tas visur praktikuojama musų lauke, kuomet tarp priešingų pusių norima pasitarti. Bet kuomet mes gavome nuo p. Petesnė tokį žiaurų atsakymą, tai mus visus net sudrebino; pamatėme, kad jis nori musų nekaltu krauju save apsiprausti, pas mumis užsidegė dar labiau krutinėse kerštо ugnis. Su didžiausiu įnirtimu puolėme priešui į krutinę ant žut-but. Ir kuomet pasisekė musų pasiryžimui paimti vienur kitur po keliolika priešų ir jų amunicijos nelaisvėn, o ypač kuomet tapo musiškių keletą sužeistų ir keli net krito iš musų tarpo, tuomet net sužvėrėjome! Pasijutome kai tikri alkani levai, kuriems nebaisu joki galybė, bei mirtinas pavojus! Pasidarė niekas nebebaisu, kad dangus su žeme maišytųsi. Nuo priešo atėmę jau turėjome 7 kulkosvedžius ir daug šuvinių ir keletą desėtkų francuzų. Pradėjom lasti priešą iš visų pusių, taip kad priešui pasidarė karšta, ir pradėjo priešas trauktis iš apkasų, ir bėgti. Čia mums pasisekė priešo kairįjį sparną sutriuškint, ir įsiveržėme į Klaipėdos miestą. Miestą mes žinojome labai gerai tai žinomu planu kogreičiausia skubinomės į perfekturą, kur buvo priešo visa amunicija sudėta, kuri yra ant Turgavietės ir Turgaus gatvių kampo. Ten ant kampo, prie perfekturos stovėjo vienas francuzų kulkosvaidininkas ant gatavos pasirengęs. Musų pirmieji priėję prie Turgaus kampo gatvės iš kitos pusės reikėjo tyloms prišliaužti vienam prie to kulkosviedininko ir nudėti — nukauti tuomet, musų nebutų tiek daug žuvę tenai. Bet to burio vadas buvo labai baisus pasižymėjęs drąsuolis ir jis su savo visu buriu visu smarkumu puolė ant syk ant to kulkosviedininko, staiga šis paleido mašiną ir juos visus lyg dalgiu nukirto ant vietos. Čia krito apie 8 ar daugiau jauni, petingi kai ąžuolai vyrai. To burio vadas buvo a. a. Noreika, kuris daugybės kulkų pervertas mirtinai jau virsdamas ant žemės dar metė iš savo rankų rankinę granatą ir kurią dar pataikė įmesti į perfekturos kiemą, kur sprogdama išgazdino visą ten buvusį francuzų štabą, tame tarpe ten pat buvusį ir patį Petesnę. Kitas iš musiškių metė kitą rankinę granatą į tą ant kampo stovintį francuzų kulkosviedininką, kurį ant vietos nudėjo. Tame momente tuoj francuzai perfekturoj iš antro aukšto per langus iškišo baltus plavesuojančius vėlukus, duodami pasidavimo ženklą. Mes užpakalinėj eilėj tuoj šokom į vidų, kur radome patį p. Petesnę ir visą jo štabą. Mums į vidų suėjus pats Petesnė ir kiti jo viršininkai puolė net ant kelių prieš mus. Tur but manė, kad mes juos gyvus nepaleisime, bet mes nieko nedarėme. Tuoj nuginklavome ir persistatėme, kad mes esame dabar šio krašto valdovai ir kad jie eitų iš kur atėję. Šitas tai momentas buvo svarbiausis ir visos kautynės galas. Tai a. a. Noreikos įmesta į perfekturą granata nulėmė visą musų kautynių pergalę.

(Bus daugau)

Susirinkimas.

HARTFORD, CONN.

Pranešimas.

ALTS. 46 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks vasario 13 d., kaip 7:30 val. vak., Labor Lyceum svet., 29 Lawrence str.

Brangus Sandariečiai ir Sandarietės, visi atsilankykite į šį susirinkimą, nes yra neužbaigtų reikalų aptarti. Taippat reikia pasitarti dėl rengimo prakalbų brangiam svečiui iš Lietuvos, J. Makauskiui. Kurie skaitote "Sandarą," galite ateiti prisirašyti prie Sandaros kuopos. Dabar busite priimti už labai mažą įstojimą. Atsiveskite ir savo draugus.

G. Levišauskas.

Juokai ir Satyra.

Senyvas žmogus įėjo apdraudos ofisan ir pasisiulė save apsidrausti. Kontoro raštininkas mandagiai užklausė senelio:

—Kiek amžiaus tamsta?

—Aštuoniasdešimts devynerių.

Su pasigailėjimo šypsena agentas tarė:— Mes nedraudžiame žmonių tamstos amžiaus.

—Leiskim, aš bučiau penkiosdešimts?

—Tuomet kas kita...

—Matai, — tarė aplikantas džiaugsmingai, — aš skaičiau jusų išleistą statistiką, kuri parodo, kad dusyk tiek mirė žmonių, budami penkiosdešimts metų, kiek budami aštuoniosdešimts devynerių. Todėl tamsta turi pripažinti mano drąsią riziką.

Ji:— Vyrams stoka nuovokos ir grožės estetikos.

Jis:— Jei nebutų jiems stoka, tai, tik pamislyk, kiek senmergių tuomet butų.

—Kaip tu drįsti, turėdamas tokią negražią praeitį, prašyti manęs, kad aš tekėčiau už tavęs? Man nedaug reikia, kad tave nubloškčiau žemyn trepais ir šunimis užpiudyčiau!

—Tai vadinasi, man reikia iš to suprasti, kad tu neeisi už manęs.

Jie atvedė jį per karidorį į mažą kambarėlį. Tai buvo pirmas kartas jam buti tame kambaryje. Jisai apsidairė ir pamatė mažą langą, o paskui elektrinį krėslą, kur budeliai jį pasodino nužudyti. žmogutis atsisėdęs mirties krėslan, kreipės žingeidžiai į vieną sargų:

—Ar kalėjimas patsai pasigamina elektrą?

Samdytojas:— štai ten supasi okeanas.

Skelbimų rašytojas:— Brangus tamsta, aš nematau jo.

Samdytojas:— Nematai? Šitaip, aš manau, kad mes apseisime kol kas be skelbimų rašytojo.

Jis:— Dar neapsivedus, tu vadindavai mane angelu.

Jis:— Aš žinau.

Ji:— Dabar nebevadini.

Jis:— Tas parodo, kad aš moku save kontroliuoti.

Tula jauna moteris sakė savo vyrui, kad vidutiniškos įplaukos esti vidurnaktyje.

—Ar tu žinai, kaip flirtuoti? —paklausė Jonas.

—Nemoku, — atsakė liudnai Petras. — Aš maniau, kad moku, bet mergina, su kuria aš bandžiau flirtuoti, dabar yra mano moteris.

Vietos žinios.

"CHORŲ REPERTUARO" KONCERTAS.

"Chorų Repertuarų" koncertas įvyks vasario 22 d., Lietuvių svetainėje. Koncerte dalyvaus tvirčiausios Naujosios Anglijos spėkos: prof. židanavičius, Putvinskaitė-Belkus, Neviackienė, Grybaitė, Čiurliuniutė, Bačiulis ir k.

Bostoniečiai ir apielinkės lietuviai, visi į koncertą. **J. K.**

NEPAPRASTAS REGINYS.

—Atleiskite man, lukterėkite tik valandėlę pakolei aš užsimausiu kelines! — sako jauna mergina savo draugėms ir draugams išėjus iš vieno Bostono teatro. Tuoj ji išsitraukė kelines ir pradėjo mautis. Tuoj žmonės į tai atkreipė atydą. Gi jos draugas vaikinas susisarmatino, paraudo ir nežino nei ką sakyti, nei daryti.

Kita mergina, matydama tos merginos draugą keistamę padėjime sako jam:

—Nežiurėk taip paikai, brolau! — Ji tik ką yra atvažiavusi iš Montreal, Canados. Ten yra toki žieminė mada, kad visos merginos nešioja šiltas vilnones kelines. Kada jos įeina kur į teatrą ar kitą šiltą vietą, tai tas kelines nusimauna, o kaip išeina į šaltą orą, tai vėl užsimauna. Tat ir ši vargšė mergina kada taip daro, tai ji jaučiasi taip kaip namie."

Vadinasi, Canados merginų "stailė" Bostono gyventojams, o ypač senberniams padarė didelį "suprizą."

P-kas.

KALBA IŠ PATYRIMO.

"Darbininko" redaktorius pataria "Sandaros" redaktoriui nenešioti ilgų plaukų, nes, girdi, utelės gali nuėsti. Matyt, žmogus kalba iš savo patyrimo.

J. K.

JURGIS STUKAS
FOTOGRAFAS

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

Bell Phone: Oregon 0863-J.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa
L—I—E—T—U—V—I—S
DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).
OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

KREIPDAMĖSI Į BILE IŠ TAIGĄ, FIRMĄ AR SIAIP BIZNIERIŲ, PAŽYMĖKITE, JOG SUŽINOJOTE "SANDAROJE."

Res. W. Newton 1463-W.
Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass
Ofiso Tel. S. B. 441

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).
Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.
Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00 ir 10 centu extra už persiuntima.
Klauskite pas aptiekorius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

WATERBURY'S

MIESTAS SU 116,366 Gyventojų — IR PRAMONĖS TERITORIJA SU 160,000

Centras Misingio Išdirbystės Pasauly.

Lietuvių gyvenimas WATERBURY yra pasekmingesnis negu bile mieste Amerikoj. Praturtėjimas Waterbury šimtą kartų lengviau atsiekti negu bile kuriame mieste Amerikoj. Waterbury's yra Centras industrijos. Šiame mieste įsigyti biznis ar kokia nuosavybę yra lengviau negu bile kitame mieste. Kiekvienas biznis ar nuosavybė įsteigta auga ir bujoja pasekmingiausia.

LIETUVIAMS GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Lietuviai gali užeiti pas mus ir rasti geriausius patarimus bei pirkimus Namų, Biznių. Taipgi padarome visokius kontraktus dovėrnastis ir kitokius patarnavimus suteikiame. Parduodame Farmas visoj apielinkėj arba Conn. Valstijoj pigiausiomis kainomis. Kas nori įsigyti Namus, Ukes (Farms) ar kokius kitus biznius, prašome kreiptis į musų kontorą, o mes tamistoms duosime šimtus visokių progų įsigyjimui namus, Ukes, biznius.

NOTARAS AMERIKOS IR LIETUVOS.

Pas mus galite buti aprupinti visokiais reikalais padarymui visokių dokumentų, davernasčių kaip čionais Amerikos valstybėj taip ir Lietuvoj. Patarnavimas teisingas, informacijos dykai. Galima kreiptis per laiškus.

L. G. Natkevičius

8 John Street, Waterbury, Conn.

Kam Naudoti Castor Oil Kad
TAK-A-LAX
Toj linijoj liuosuotojas. Jis priimnus gerti ir duoda geras pasekmes dėl jaunų ir senų.
MUTUAL PHARMACAL CO.
8 už 10c. Boston, Mass. 24 už 25c.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY,
Tarpe E ir F gatv., So. Boston.

LIETUVIS GRABORIUS
Šiuomi pranešu vietos ir apielinkės lietuviams, jog laidotuves aprupinu kogeriausiai ir už pigiausią kainą negu kiti. Į apielinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiuom antrašu:
P. J. AKUNEVIČIUS
258 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Office Tel. 381.
Gyvenimo Tel. 0183-W.
820 E SIXTH ST.

VARPAS
SAVAITINIS VISUONENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS,
EINA KAS ŠEŠTADIENIS.
Kaina metams Suv. Valst. $2.00
Pusei metų 1.00
Užsienyj ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50
"Varpas" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir Lietuvių reikalus. Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk "Varpą." Siųsk pinigus šituo adresu:
"V—A—R—P—A—S"
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėt ir lietuviškai
Ofiso valandos Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3. Vakarais nuo 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Lietuviai Amerikoje.

NEWARK, N. J.
Negražus kunigo pasielgimas.

Šis miestas stovi devynias myliaš atsto nuo pasauliniai garsaus miesto New Yorko. Gyventojų jame randasi apie pusė miliono, lietuvių apie penki tukstančiai. Seniau Newarkas buvo priskaitomas prie darbščių lietuvių kolionijų. Nors pirmiau čia buvo katalikų tvirtovė, bet ir Sandariečiai neatsiiiko nuo veikimo. Skaičiumi katalikai viršijo Sandariečius, bet užtai sumanumu ir veiklumu jie toli gražu buvo atsilikę nuo Sandariečių. Nes čia priklausė ir dabar priklauso prie Sandaros visi daugiau prasiiavinę lietuviai, kaip tai žymesni biznieriai ir k. Per ilgą laiką čia Sandariečių veikimas buvo gana pastebėtinas; tik pastaruoju laiku jie buvo biskį apsnudę. Bet pagaliau vėl paputė geresnis vėjelis, vėl Sandariečiai pradeda atbusti. Priežodis sako, kad nėr to blogo, kuris neturėtų gero. Taip atsitiko ir su vietos lietuviais.

Vietinė Sandaros 19 kp. rengė prakalbas sausio 16 d., kur turėjo kalbėti "Tėvynės" redaktorius Vitaitis, "Vienybės" redaktorius Širvydas, "Sandaros" redaktorius Tulys ir Sandaros centro pirmininkas Liutas. Prakalbų išgarsinimui buvo savos rušies lapeliai, ant kurių vienos pusės po antgalviu "Kartuvės" buvo pažymėta prakalbų tikslas, vieta ir laikas; o ant antros pusės ištepliota kartuvės, prie kurių stovėjo vyrukas su barzdele pakorimui ir du kunigai, pasirengę jį pakarti. Tai pamatęs vietinis lietuvių kunigas persigando ir tuojau pradėjo "veikti" — įskundė valdžiai ir šv. Jokubo airių kunigui, kad, girdi, čia rengia prakalbas anarchistai ir kluksai. Miesto valdžia dėlto ir nebeleido minėtų prakalbų laikyti, o vietos airiai su savo parapijonais pradėjo boikotuoti vietos biznierius, sakydami, girdi, lietuviai biznieriai esą klaniečiai, juodrankiai, priklausi prie tokių organizacijų, ką kunigus karia ir tt.

Bet kunigai atžagariai dalyką supranta. Nes ant paveikslėlio du kunigai rengiasi pakarti civilį, o ne civilis kunigus.

Vietinis lietuvių kunigas K. griežtai užsigynė, kad jis įskundęs prakalbas miesto valdžiai. Girdi, jisai nepadaręs tokios nesąmonės. Iš to matyti, kad kunigas nori sugriešyti du kartu: vieną — įskųsdamas, kitą — užsigindamas.

Man tik keista tas, kad kunigai labai pamėgo tuos Sandariečių apgarsinimus, nes jie nešioja juos kišenėse ir kartas nuo karto išsitraukia pažiurėti, tarytum kokias šventas relikvijas. Gal rengiasi savo parapijonams padalinti dovanų tuos Sandariečių lapelius.

Dabar vietos Sandariečiai sujudo veikti ir bandys parodyti, kad jie nėra tokiais, kokiais dvasiški tėvai nori juos perstatyti. Nes kiek man yra žinoma Sandariečiai yra džentelmonai, mylinti savo tėvynę Lietuvą ir geri Amerikos piliečiai. Jie nekariauja prieš jokį tikėjimą bei bažnyčią, tik griežtai stovi nusistatę prieš Lietuvos išnaudotojus.

Lietuvos Sunus.

CHICAGO, ILL.
18-tos apielinkės.

Pora metų atgal buvo užėjusi toki baisi epidėmija bolševizmo (Maskvos tovorščių), kad budavo kur tik nepasisukti į draugijų susirinkimus, tai vis rasi Maskvos tavorščių susuktą šiltą lizdelį. Na, žinoma, jau ir nemėgink žodį pratarti link Lietuvos gerovės. Nes jie savo keiksmu tuojau tave apšauks buržuju ar buože.

Didžiausis jųjų lizdas buvo susuktas SLA. 129 kp., kurioj net jųjų lyderis priklausė. Tos kuopos nariai ir kentė jųjų Maskvos tavorčišką jungą. Ant laimės prisirašė prie kuopos du nauji nariai (1922 m.), S. K. Grišius ir Vincas F. Andrulis.

Šiedu vyrukai nepaisydami Maskvos tavorščių rustybės, uždavė tokį smugį, kad ta jų tvirtovė subyrėjo į šipulius. Žinoma, neblogais žodžiais, bet grynais faktais bolševikai buvo priversti nutilti. Ponas Krukonis, senas Sandarietis ir-gi nesnaudė. Iš po tos sunkios kovos kuopa pradėjo kilti nariais.

Nagi, A. L. T. S. 75 kuopa ir gi gyvuoja geriau. Turi gerų veikėjų. Į darbą be atodairos.

Bastunas.

NORWOOD, MASS.

Sausio 13 d. Moterų šv. Katrynos pašelpinė draugystė laikė metinį susirinkimą, kuriame iškilo ginčai. Mat, tulos narės užsimanė (o gal klerikalų sukurstytos. Mat klerikalai šios draugystės neužkenčia dėlto, kad ne po prievarta narės atlieka išpažintį), kad draugystė "užpirktų mišias". Vienok tos mizernos bobelės išbalsavo, kad "mišios but užpirktos." Reikia priminti, kad šiai draugystei nuo pat pradžios jos susitvėrimo daugiausiai darbuojasi Sandarietės ir taip laisvos moterys. O tos, kurios išbalsavo "užpirkti mišias" prie šios draugystės darbų visai mažai yra prisidėjusios. O dėlto kitų triusu sutaupytus pinigus tos moterėlės nesidrovi niekam mėtyti. Ypatingai čia reikia pastebėti tulą čeverykų biznierką; kol ji buvo ne biznierka, tai buvo pavyzdinga moteris, bet kuomet patapo biznierka, tai visai atsimainė. Ji šiame susirinkime, kaip paprasta davatkėlė, net apsiašarojus agitavo, kad "mišios but užpirktos."

Tula progresistė per "Laisvę" giriasi, kad jų balius "puikiai pavyko." Ar dėlto puikiai pavyko, kad tulos progresistės buvo girtos?

Dar kitas "Laisvės" koresp. rašo, kad komunistų įtaka auga vietos Keistučio Draugystėj. Tai netiesa. Nes pirmiau komunistai kuomet tik kreipdavosi į Keistučio Draugystę aukų, visada gaudavo. O jau pastaruoju laiku, kuomet komunistai kreipėsi prie minėtos draugystės aukų "Laisvės" bylos vedimui su kun. Petkum, didžiuma nubalsavo, kad neduoti. Po tam vėl kreipėsi prie draugijos prašydami, kad draugija prisidėtų prie L. D. L. D. išleidimui knygos, vienok ir čia nieko nepešė, nes didžiuma balsų nubalsavo, kad komunistams "nė cento." Tai kame čia tos įtakos augimas?

Žymus biznierius p. J. B. neina į komunistų bunčių! Nejaugi "Laisvės" koresp. da tik dabar iš kokios paliepės išlindo? Kuomet senai visiems vietos lietuviams yra gerai žinomas, kad p. J. B. nepritaria komunistų klikai.

Čia dar musų komunistų lyderiui kriaučiui tos vištos kartais atsirugsta ir dėl tos priežasties susilaiko nuo spyčių. O dažnai dabar jį pastebime apsvaigusį nuo naminės.

Ledinis komunistas (taip jį vadina, nes jis ledaunėje dirba), nulenkęs galvą, sekioja paskui kun. Taškuną, kad jam duotų katalikišką šliubą, o Taškunas jam sakąs: "Aš tau duosiu kaipo civilį šliubą, t. y. šliubo ceremonijos metu nebus uždegtos žvakės." Tai komunistas purtosi nuo tokio šliubo ir prižada kunigui but geru parapijonu ir prieš ir už prižadą pasimokėti į parapiją, kad tik katalikiškas šliubas. Ot, kur komunisto idėja gludi — leidės padalkose! Vienas iš jų vadinamas "Lukšių Juozas" dar po "katalikiškam šliubui" ilgai slankiojo į bažnytėlę ant "šventų mišių." O vienok nė tie moterystės katalikiški sakramentai, nė tas ilgas slankiojimas į bažnytėlę nieko negelbėjo. Nes Lukšių Juozas tuoj su savo katalike pradėjo peštis, kad net įjudviejų kudlos dulkėjo ir jau jo pačiutė nuo jo "išsimufino" ir ieško divorso.

Suvalskinė.

NEW BRITAIN, CONN.

Šeštadienį, sausio 24 d., vakare, SLA. 34 kp. turėjo vakarienę, kuri pavyko labai gerai. Vakarienėje dalyvavo žymus svečias, "Tėvynės" redaktorius Vitaitis. Vitaitis laikė čia prakalbą, kurioje agitavo už SLA. Kiti dalyviai, kurie turėjo progą išsireikšti, irgi nurodinėjo svarbą ir vertę prigulėti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Apart prakalbų buvo padainuota kelios įvairios dainelės.

Gerų gaspadinių valgiai buvo pagaminti skaniai. Tvarka buvo pavyzdinga.

Sausio 25 d. Tėvynės Mylėtojų Draugija surengė prakalbas gerb. Vitaičiui, "Tėvynės" redaktoriui. Tapo prirašyta keletas naujų narių prie TMD.

Sausio 25 d., pas Joną Makalauską turėjo pasikalbėjimą Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros II Apskričio Valdyba. Nutarta surengti išvažiavimą ateinančio birželio 28 d. Linden darže, Union City.

L. N. Varpo Choras rengia didelį koncertą, kuris įvyks vasario 8 d., Lietuvių svetainėje. Mylintiems dailą yra patartina paremti busimą koncertą.

Lietuvos Šelpimo Komitetas rengia fėrus naudai ir išvadavimui lietuvių esančių po Lenkijos jungu. Fėrai įvyks 14, 16 ir 19 dd. vasario, Lietuvių svetainėje. Viršminėtas Komitetas rengia ir apvaikščiojimą paminėjimui 7 metų Lietuvos neprigulmybės. Kalbės gerbiamas J. O. Širvydas, "Vienybės" redaktorius, miesto gaspadorius ir kiti.

Dobilas.

MINERSVILLE, PA.

Sausio 17 d. SLA. 13 kp. turėjo balių. Publikos susirinko skaitlingai. Kuopai gryno pelno liko $61.00.

Apart baliaus buvo koncertas, po vadovyste Armino. Dainavo du chorai: vienas, susidedantis iš 20 ypatų, antras choras, "Ateities žiedo," susidedantis iš možų vaikų, iš apie 30. Dainos ir eilės mažų vaikelių publikai patiko. Bet iš didelių reikia pažymėti, kad P. Pranaitienė savo aukštu ir maloniu balsu net publiką pravirkdė.

Reikia pažymėti, kad šioje apielinkėje K. Arminas daug prisideda prie pakėlimo musų kulturos, vesdamas chorus ir tt. Nors dienomis gerb. Arminas sunkiai dirba anglių kasyklose, vienok jam netruksta energijos darbuotis ir dailos srityje. Vakarais gerb. K. Arminas mokina vaikus lietuvių kalbos bei gramatikos, o suaugusius lietuvius mokina aritmetikos.

Lietuviams reikėtų paremti parengtas pramogas.

A. J. Banisauskas.

—New Yorke mačiau labai tvirtą moterį, kuri laikė ant savo krutinės pianą, ant kurio vyras skambino.

—Šitaip? Ar jis buvo geras pianistas?

Sandaros Kp. Veikimas.

CHICAGO, ILL.
A. L. T. Sandaros kp. veikimo.

Am. Liet. T. Sandaros 23-čios kuopos metinis susirinkimas įvyko nedėlioje, sausio 25 d., 11 val. ryte, Liuosybės salėje. Šis susirinkimas buvo metinis ir labai skaitlingas.

Ponas K. Rugis atidarė susirinkimą, paaiškindamas svarbą musų organizacijos ir reikalingumo gero kooperavimo. Neatsilankius prot. rašt. p. Martinui laikinis išrinkta K. J. Šemaška.

Išduota visokių komisijų raportai k. t. iš A. L. T. S. 4-to apskr., Northsaidės Draugijų Sąryšio ir peržiurėjimo knygų. Raportai visų tapo priimti, išėmus revizijos komisijos, kuri nespėjo atlikti savo darbą.

Naujų narių prisirašė tik vienas, ponas Kazys Čepukas, kuris yra namų statymo kontraktorius. V. Šliauteris pranešė, jog kuopoj randasi aštuoniolika narių, apie trys yra užsilikę mokesčiais.

Valdybos rinkimai.

Šiems 1925 metams tapo išrinkti šie Sandariečiai: pirm. p. K. Rugis, vice-pirm.N. Dubauskas, moksleivis; iždininku Aug. Žilė, finansų rašt. V. Šliauteris, protokolų rašt. K. J. Šemaška, moksleivis.

Į A. L. T. Sandaros 4-tą ap. K. Rugis, Ant. Valta ir K. J. Šemaška; į Draugijų Sąryšį: V. Šliauteris ir Jonas Sodeika. Taigi, kaip valdyba, taip kitos komisijos yra išrinktos iš gerų tėvynainių, kurie pasižadėjo darbuotis organizacijų labui.

Daug svarstyta apie kuopos gerovę ir palaikymą Viešo Knygyno. Kadangi tuoj nėra galima ką nors greit surengti, tai atidėta sekamam susirinkimui. Iš virš paminėtų svarstymų buvo šie klausimai pakelti: surengti 60 metų Simano Daukanto paminėjimą, arba 25 metų Vinco Kudirkos, nes tai musų tautos pirmtakunai jiedu buvo.

Gerbiami Sandariečiai, kaip žinote, jog musų kuopa, nepasigiriant, ar nebuvo gyviausia kuopa Chicagoje. Bet musų kuopai reiktų daugiau tėvynainių ir gerų žmonių. Malonu buvo matyti gerb. K. Čepuką prisidedant prie musų organizacijos. Jeigu mes tik pakalbintum savo draugus, tai beabejonės dar daug prisidėtų prie musų. Taigi, toje krypty padirbėkim.

Sandariečių vaikai, baigę mokslus.

Šiomis dienomis baigė mokslus šių tėvų sunųs ir dukterys: Gerb. p. K. Rugio sunus Mikas, baigė Technical Lane Highschool pilną kursą. Miko sesuo, p-lė Aldona Rugiutė čia Amerikoje baigė mokytojos laipsnį sporto, dabar ji mokinasi Kaune, Lietuvos universitete. Pernai rudenį ji išvažiavo sykiu su prof. kun. Bučiu Lietuvon. Mikas turbut eis čia mokslus. Taigi, gerb. K. Rugis, nenuilstantis visuomenės darbuotojas, kad jau ir senas, žilagalvis žmogus, bet vaikus mokina išpaskutinių savo jėgų. Gražus pavyzdis ir kitiems.

Gerb. p. V. Šliauterio duktė, Marijona, baigė Public Burr Scrool (pradinę). Marijona gabi mergaitė. Ji priklauso prie "Bijunėlio" vaikų draugijos, kur mokinasi dainuoti ir lietuvių kalbos. Prieto, ji dar gabi smuikininkė. Marijona tuoj pradės lankyti Highschool, nei kiek pailsio neims. Ponas Šliauteris yra nuoširdus Sandariečių darbuotojas. Šliauteriai žada Marijoną leisti aukštus mokslus.

Garbė jums Sandariečiai už auklėjimą naujos gentkartės ant aukštesnio kulturos laipsnio.

Sandarietis Liaudininkas.

DETROIT, MICH.
Atsilankymas Svečio.

Sausio 16 d. aplankė Detroitą gerb. svečias adv. Nadas Rastenis, Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros vice-pirmininkas.

Detroito Sandariečiai laukė to svečio per dešimt dienų ir buvo pasirengę jį sutikti kogeriausiai. Buvo manyta sutraukti milžinišką publiką į Rastenio prakalbas. Bet Centras pervėlai pranešė apie Rastenio atvykimą. Dėlto prakalbos neįvyko, nes čia lietuviai gyvena išsimėtę ir negalima juos ant greitųjų sušaukti — reikia tam tikro laiko prakalbų išgarsinimui.

Bet vietinė Sandaros 29 kp., per pasidarbavimą užrašų rastininko ir kitų valdybos narių, surengė gerb. Rasteniui vakarienę sausio 18 d., Ford Shelley viešbytyje. Žmonių susirinko gražus burelis, nes visuomet lankosi skaitlinga publika į Sandariečių parengimus.

Svečiams pavalgius, prasidėjo prakalbos. Pirmiausia kalbėjo gerb. N. Rastenis, kuris pasveikino vietinius vardu Sandaros, o ypač vardu tų kolionijų, kurias jam teko aplankyti. Paskui kalbėjo keli vietiniai, po kuriais svečias dar antru kartu kalbėjo, prisimindamas kaip klerikalai nori nuslopinti musų spaudą ir duodamas pavyzdžiu keikuno Garmaus užvestą bylą prieš buvusį "Sandaros" redaktorių Šliakį. Kalbėtojas patraukiančiai ir rimtai perstatė dalyką. Pabaigus kalbėtojui kalbėti buvo renkamos aukos "Sandaros" bylos vedimui. Aukas rinko J. Laukonis ir V. Matužienė. Tikrai nežinau kiek aukų buvo surinkta, bet girdėjau kalbant, kad surinkta $38.00.

29 kp. Korespondentas.

PITTSBURGH, PA.

ALTS. 36 kp. atsišaukus į Pittsburgo draugijas, kad atsiųstų atstovus dėl pasitarimo kaip mes turėsime apvaikščioti 7 metų Lietuvos nepriklausomybės sukaktuves, sausio 25 d., L.M.D. svetainė dalyvavo tuo reikalu šie draugai: nuo ALTS. 36 kp. J. Virbickas, P. Pikšris, B. Lapeika, K. Savickas; nuo L. Sunų Dr-jos, N. S., Jonas Paparčius; nuo SLA. 86 kp. D. Kvietkus; nuo L. Piliečių Kliubo, S. S., S. Simanavičia. Nutarta rengti apvaikščiojimas 7 metų sukaktuvių Lietuvos Respublikos ir 2 metų Klaipėdos prijungimo prie Lietuvos.

Nedėlios vakare, vasario 15 d., 7 val., L. M. D. svetainėje įvyks minėtas apvaikščiojimas. Kalbėtojais yra pakviesti: J. K. Mažiukna, J. Kazlauskas, Jr., ir k. Solistai: A. Sadauskas, J. Skulevičia, J. Bikina, E. Lelioniutė, M. Liepiutė, smuikininkė, E. Platakiutė, pianistė, E. Rukiutė Milda Virbickiutė, šokikės, V. Varašiukė ir O. Lukošiunaitė.

Todėl visi vietos ir apielinkės lietuviai turėtų nepraleisti tos istorinės šventės ir visi turėtų dalyvauti parengime — paklausyti gerų prakalbų, gražių dainų ir muzikos.

J. Virbickas.

NEW BRITAIN, CONN.
Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 32 kp. bus mėnesinis susirinkimas nedėlioj, vasario 8-tą d., 8-tą val. vakare, Lietuvių svetainėje, 354 Park St.

Prašome atsilankyti kiekvieną Sandarietį, nes yra daug svarbių dalykų apkalbėjimui. Kurie dar nepriguli prie Sandaros gali ateiti ir prisirašyti ir sykiu svarstyti bėgančius reikalus.

P. P. Pilipauskas, rašt.

DETROIT, MICH.
Pranešimas.

ALTS. 29 kp. metinis susirinkimas įvyks vasario 8 d., 2 val. po pietų., Lietuvių svetainėje, 25 ir Dex Ave. Visi Sandariečiai malonėkite atsilankyti. Nes, kaip jums, žinoma, praeitam susirinkime nepabaigėme valdybos rinkti. Be to bus rinkimas delegatų į III apskričio suvažiavimą, kuris bus vasario 22 d., Cleveland, Ohio. Taipgi bus apkalbėta apie vasario 16 d. Nepamirškite atsivesti naujų narių.

Rašt. **M. L. Masionis.**

PAJIEŠKOJIMAS.

Paieškomi šie asmenys:

1. Augustas Benderis (tėvas Julius, motina Berta iš namų Prydulytė) gimęs Alytuje, buv. Vilniaus gub.
2. Jonas Podolskis, gyveno seniau Wilkes Barre, Pa.
3. Mikas Podolskis.

Prašome ieškomų asmenų atsiliepti ir visų žinančių apie juos suteikti žinių Pasiuntinybei.

Liet. Resp. Pasiunt. Am.

MIKO PETRAUSKO OPERETĖS.

Norinti įsigyti MIKO PETRAUSKO Operetęs rankraštyje ir spausdintas, kreipkitės pas:

J. C. NAVADAUSKAS
125 Allston St., Lawrence, Mass.

Jau Susekta ir Atidengta

"BURTININKE"

Aprašoma: Burtininkų, raganių ir velnių galybė. Kaip ir iš ko padaroma burtai-monai; Dideli juokai; Meiliški burtai, ir tt. Todėl "Burtininkas" vertas tukstančius dolerių, bet prenumeratos kaina metui TIKTAI $1.! Dėk dolerinę laiškan ir adresuok

LIET. ŠVIET. KNYGYNAS
3106 So. Halsted St., Dep. 8,
CHICAGO, ILL.
(4—8)

Proga del Visų.

Įsigyk sau Namą per musų prirodymą visuomet gausit pigiau kaip kitur, nepaisant kur arba, kokioj dalyj miesto, nes mes susižinom su didelėm Korporacijom. Turime Namų pardavimui visose dalyse Naujoj Anglijoj. Taipgi mes parduodame Ukes ir Lotus nežiurint kokioj Valstijoj norėtumėt. Sutaisome visokius dokumentus, Apdraudžiame (Insurinam) visokią nuosavybę.

Su viršminėtais reikalais kreipkitės pas:

M. J. KASTANT,
1348 Cambridge St., Room 4,
Cambridge, Mass.
Tel. Porter 2179
Notary Public, Constable.

Sandaros Spaustuvė.

ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS.

Geriausia ir prieinamiausia Lietuvių Draugijoms ir spausdinti visokius spaudos darbus, Kontsitucijas, Knygas, brušiurus etc. SANDAROS spaustuvė yra Lietuvių visuomenės spaustuvė, o ne pavienio asmens biznis, todėl ir kainos ant įvairių spaudos darbų yra prieinamesnės. Draugijos, Kliubai ir pavieniai asmenys biznieriai kreipkitės prie SANDAROS spaustuvės, o gausite teisingą patarnavimą.

SANDARA

327 E Street, **So. Boston, Mass.**

MOTERŲ SKYRIUS

NAMŲ PRIŽIŪREJIMAS IR VALGIAI.

Namuose, kurie nebus tvarkiai vedami ir kur valgiai nebus gaminami, kaip reikia, nors rimčiausis vyras jaus namie nuobodumą ir neneromis eis kitur ieškoti sau jaukesnės praleidimui liuoso laiko vietos, tankiausia atsiduris karčiamoj, arba kokiam kliube prie kazyrų, kame yra vyrams paprasčiausios susiraminimo vietos. Daug galėtume rast pavyzdžių kur moteris buvo linkmsma mandagi ir sumani tai ir didelį palaiduną nepastovų vyrą perdirbo ant rimto namus mylinčio ir pavyzdingo žmogaus, tik žinoma, jeigu tokis dar nebuvo kiaurai sugedęs ir mylėjo savo žmoną.

Kad padaryt namus patraukiančiais, kad susukt sau ir savo šeimynai laimingą gyvenimo lizdą reikia tame lavintis, ir reikia žinot kaip. Moteriai negali užtekt žinot stenografija, but gera knygvede ar pažint gerai politiką, nes nuo to, dar nepriklauso pavyzdingas šeimynos išauklėjimas ir jos gyvenimo laimė. Žinoma, šeimininkystėj yra daug lakai nemalonių darbų, o ypač atrodo nemaloniais tom, kurios prie jų nėra pratę, jų nepažįsta ir nežino pažinimo vaisių. Jeigu moterys pažintų kaip reikia namų ruošą, tai jos rastų namuose daug įvairumo jos turėtų prisirišimą prie namų, jom nebutų laiko vaikščiot pas kumutes su pletkais, jos išmokytų ir savo šeimyną mylėt namus rast darbą ir turėt užsiėmimą. Tada nebutų tiek gatvinių padaužų, butų lengviau palaikoma šalies tvarka, nereiktų užlaikyt tokį skaičių policijantų, žinoma piliečių mokestys į valstybės iždą butų mažesnės, produktai butų pigesni, nes butų daugiau produktyviškų darbininkų. Jeigu moterys butų apsipažinę su dailetika, su maisto gaminimu, žinotų kokis maistas kokius mineralus savyje talpina ir koki mineralai kokiam žmogui yra daugiau reikalingi, tai moteris kaipo šeimininkė mokėtų pritaikyt maistą prie savo šeimynos narių amžiaus užsiėmimo ir laiko, tada daug susirgimų nesveikumų butų prašalinta. Žmonės netik butų fiziškai sveikesni, bet ir protiškai tvirtesni. Visi patentuotų vaistų kupčiai susibankrutytų, o pas žmones atliktų visi ant tų vaistų praleidžiami pinigai. Gydytojų skaičius susimažintų, o pasidaugintų enžinierių, agronomų ir kitokių profesionalų bei gamtos paslapčių tyrinėtojų. Mes čia jau matome Amerikos turtingąją klasę moterų lankančių įvairias Cooking Schools, Domestic Science Schools, kuriose jos praleidžia besimokindamos keliolika metų nors daugyma iš jų tą, ką mokyklose išmoksta, visai nesinaudoja gyvenimu; jos pasisamdo vaikų aukles, namų prižiurėtojas bei valgių gamintojas. Vienok pas jas yra toks didelis įsitikinimas, kad tik tos moterys gali but geros šeimininkės ir mokėt geriau palaikyt vyro meilę, kurios turėjo progą lankyt tokias moterų mokyklas. Žinoma, tokias mokyklas nevisos gali lankyt, nevisom yra prieinamos, bet visos gali ir yra prieinama namie lavintis. Čia tai jau yra motinų priderystė lavint savo dukteris iš pat mažens namų ruošos, nemanyt, kad dukterys neprikišdamos rankų prie namų darbo bus poniškesnės, — jos tik bus po apsivedimui nelaimingesnės ir padarys savo šeimyną nelaimingą. Gerai jei jos gaus, kaip dauguma įsivaizdina tokius turtingus vyrus, kad pačiai nereiks atlikt namų darbas. Bet ar daug taip pasitaiko? Neretai tenka išgirst merginas kalbant, kad jom namų darbas tai kartuvės ir sako kam čia mokytis namų darbo, bene vaikinai į tai žiuri. Bile tik esi graži, tai galima gaut kaip bematai jaunikį, nors namieje nemokėsi nė vandenio išvirt. Tiesa, kad vaikinai nežiuri į merginą, kokia ji gali but šeimininkė, daugumas šeimininkystę pažystančią merginą net pašiepia. Gi už tai kaltinti vienų ar kitų negalima, tame kalta buvo jų motinų nežinystė, per kurią juos tokiais išauklėjo. Kada toki apsiveda, tai po kiek laiko vyras ima strakučyt savo moterį kam jam neiškepa ir neišverda kaip reikiant maisto, kam ji perdaug pinigų tam praleidžia, kad ji neprežiervuoja įvairių vaisių ir daržovių, kam ji perka viską gatavą iš krautuvės, kas atsieina brangiau ir nėra taip skanu, kaip gerai namie butų padaryta (gal but vyrai mano, kad moterys užgema tai viską žinodamos). Moteris, žinoma, pyksta ir išmėtinėja vyrui, kad jis ją suviliojo, kad permažai pinigų uždirba... Na, da vis šiaip taip gali pragyvent kol neturi šeimynos, o kaip jau susilaukia vaikų, tai jau gana. Vaikai nuo netikusios priežiuros ir maisto tankiai serga, paliegę, visi pinigai išeina ant daktarų; tada tai jau šeimynoj tikras skurdas. Moteris keikia savo likimą ir vyrą, vyras moterį, o nežino kad abudu tame yra kalti. Jeigu vaikinai įvertintų merginas pažįstančias šeimininkystę, tai visos merginos jiems pataikaudamos stengtųsi išsimokyt valgių gaminimo, higienos ir namų priežiuros. Tada pranyktų pas žmones daug nesveikumų, kaip tai galvos skaudėjimai visoki "gold stones" skilvio, inkstų ligos. Tada žmonės turėtų daug sveikesnius dantis. Tik pamislykit, kiek tai butų aukso sutaupyta, kiek dantų išdirbėjų, dantistų galėtų užsiimti kitokiu nauju darbu, vietoj taisyti tas spragas, kurias žmonija per savo nežinojimą pati sau pasidaro. Tačiau to nuo musų vyrų laukti negalima, nes visas žmonijos gyvenimo pagerinimas priklauso kaip sakiau nuo to branduolio — motinos. Taigi moterys — merginos lavinkimės šeimininkystės ir kaip padėti pagrindą laimingesniam savo šeimynos ir abelnai žmonijos gyvenimui.

Kiek man laikas ir jėgos leis kitą kartą šį-tą parašysiu apie gaminimą valgių, taupymą maisto ir laiko.

Juzė.

NEATATINKA FAKTAMS.

Šiame skyriuje, po antvalviu "Šeimynos laimė ir išauklėjimas," p-lė Juzė palietė keletą klausimų, kurie neatatinka faktams. Aš su ja negaliu sutikti ir nenorėčiau, kad kitos moterys bei merginos sutiktų.

Panelė Juzė sako, kad šiandie moterys nebutų atsilikę nuo vyrų, jei joms butų buvę duota praeityje lygios progos su vyrais. Aš norėčiau žinoti, kas joms nedavė tų lygių progų? Juzė, žinoma, pasakys, "vyrai." Bet toks posakis butų be vertės. Nes jei moteris butų sumanesnė už vyrą, tai ji ir butų pasinaudojus tomis visomis progomis pirmų pirmiausia, nustumdama vyrą į užpakalį. Vienok ji to nepadarė. Kodėl nepadarė? Todėl, kad vyras buvo už ją sumanesnis.

Juzė toliau sako, kad genijų biografijose yra minima jų motinos, neva prisidėjusios prie jų talento. Bet tai netiesa. Motinos tokių dažniausia minimos tik dėlto, kad jos buvo jų motinos. O ant galo, beveik visi genijai neturėjo gerų motinų. Kokia buvo Gorkio motina? Lermantovo, Ibseno, Poe, Shelley, etc.? Priimta sakyti, kad po akcija visur seka reakcija, po geru —blogas. Mes juk galime rasti šeimynų, kur tėvas ir motina yra inteligentai pilnoj to žodžio prasmėje ir labai rupinasi, kad ir jų vaikai butų tokie. Tačiau dažnai pasitaiko taip, kad netikėtum, jog ta duktė ir tas sunus augę tuose namuose, kur gyvena ta motina ir tas tėvas. Ir priešingai. Kaip dažnai iš paprastos, skurdžios grytelės užauga mergina bei vaikinas, kurie arba genijai arba pavyzdingi inteligentai.

Juzė rokuoja, kad visur motina kalta vaikų išauklėjime. Tačiau mes skaitome graikų istorijoje, kad graikai netik neleisdavo moterų į teatrus, bet ir prie vaikų. O vyrai vienok ten buvo pavyzdingi ir kunu ir protu. Jei priminsiu, kad yra vietų, kur ant netvarkaus vyro sakoma, "gal jis mergos vaikas," tai gal tas ką pasakys, kad vaikų viena motina negali gerai išauklėti. Jau net ir tokia opinija žmonėse yra išsidirbus.

Budama pati mergina, aš neturiu mažiausio noro eiti prieš moteris. Priešingai, aš norėčiau atiduoti kodaugiausia joms kredito. Bet ar galima apsilenkti su faktais? Ne, negalima. Mum reikia skaitytis su jais ir žiurėti, kad mes, moterys, stengtumėmės nors kada pasirodyti geriau už vyrus.

Vėjų Sesuo.

KAIP ATSAKYTI Į ŠĮ KLAUSIMĄ?

Amerikos rašytojas Brisbeinas pastebi, jog Vassar kolegijos studentės pareiškė ką jos mano apie rukymą. 524 jų sakė, kad jos ruko ir mėgsta rukyti. Brisbeinas pastato tokį klausimą:

Kurios apsives priima: 433. kurios ruko papirosus, ar 524, kurios neruko? Ir kurios jų bus geresnės motinos?

Man rodos, kad pirmiau apsives tos, kurios ruko. O kurios bus geresnės motinos, tai sunku pasakyti. Ruko, žinoma, smarkesnės merginos, kurios gali buti gražesnės ir sumanesnės, už tas, kurios neruko. Todėl jos ir galės greičiau apsivesti. Aš norėčiau sakyti, kad jos ir motinos bus geresnės.

Pittsburgo Veikėja.

Tu Negali Išvengti!

Kankinančių žnaibymų neuralgijos.
Skausmų ir dieglių reumatizmo.
Nesmagumų staigaus peršalimo.
Šokančių, traukančių, į padukimą varančių skausmų, kuomet skauda dantį, diegia ausį ar skauda galvą, jei nepamislini apie

PAIN-EXPELLER

Įreg. S. V. Pat. Ofise.

tuojaus ir negaišindamas laiko juemi pasinaudoji. Jisai sutelkia malonų ir greitą palengvinimą.
Nei viena atsargi šeimyna negali buti be bonkos šių gyduolių. Nėra tikrasis, jei neturi INKARO vaisbaženklio.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street
Brooklyn, N. Y.

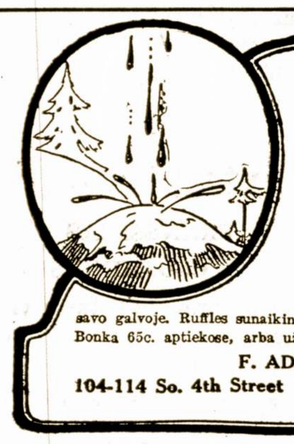

Pleiskanos sunaikina— Ruffles atgaivina!

Kaip vanduo nuolatos lašėdamas ant akmens išmuša duobę, taip ir pleiskanos, nors išlėto bet tikrai, sunaikina plaukų šakais ir yra priežastimi plaukų suplonėjime, kurie su laiku pasiduoda nuplikimui.
Neprisileiskite šitokio atsitikimo prie savęs! Naudokite

Ruffles

tuojaus, kai tik pastebėsite pleiskanų—tų nešvarių baltų lupynėlių pirmą pasirodymą savo galvoje. Ruffles sunaikins pleiskanas ir paragins augimą jusų plaukų.
Bonka 65c. aptiekose, arba už 75c. prisiunčiame stačiai iš dirbtuvės.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street **Brooklyn, N. Y.**

NESVAIGINK SAVO KUDIKIŲ.

Geriau leisk kudikiui verkti, negu pripildyti jį su narkotiškais nuodais, kad "apmalšinti" jo skausmą paeinantį nuo netvarkoj esančių vidurių.
Dar geriau—duokite jam truputį

BAMBINO

tyriausio, saldaus-skonio, tikro vidurių paliuosuotojo. Jame nėra svaigalų. Nėra narkotiškų nuodų. Jis yra tik lengvai veikianti kombinacija, padaryta iš daržovių išsunkų, kuri pagelbsti nuo vidurių užkietėjimo, vidurių dieglio, mėšlungio. Kudikiai mėgsta jį. Jie net prašo daugiaus.
Jusų aptiekorius parduoda Bambino—35c. už bonką, arba pasiųskite tiesiai į laboratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th Street **Brooklyn, N. Y.**

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.

100 SALEM STREET, **BOSTON, MASS.**

TELEGRAMINĖS PINIGŲ PERLAIDOS 50c.

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS

Sulyg greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų	$11.25	400 litų	$42.50	700 litų	$73.25
200 litų	21.50	500 litų	52.75	800 litų	83.50
300 litų	32.00	600 litų	63.00	900 litų	93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo

NAUJIENOS

1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

Tautiečiai užsisakykite "L. Žinias" netik sau, bet ir savo giminėms Lietuvoje.

"LIETUVOS ŽINIAS"

Vienintėlis Lietuvoje laisvos ir progresyvės minties dienraštis.

"LIETUVOS ŽINIOS" gina Lietuvos liaudies reikalus, tvirtai stovi už žemės reformą ir stovi sargyboje obalsio: Laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva su Vilnium ir Klaipėda.
"LIETUVOS ŽINIOS" suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.
"LIETUVOS ŽINIOS" — vienintėlis Lietuvoje dienraštis, kuris gina Amerikos lietuvių reikalus ir paduoda naujausių žinių iš gyvenimo musų išeivių Amerikoje.
"LIETUVOS ŽINIOS" laikas nuo laiko yra papuošiamos karikaturomis ir paišiniais.
"LIETUVOS ŽINIOS" turi specialius skyrius: "Mokykla" ir "Moksleivių Reikalai" — skiriamus mokyklos, mokytojų ir moksleivių reikalų gvildenimui.
"LIETUVOS ŽINIOS" plačiai rašo ir gina savivaldybių ir koperacijos reikalus.
"LIETUVOS ŽINIOS" plačiai išplatintas Lietuvoj ir užrubežiuose dienraštis, kuriame visos įžymesnės firmos, įmonės bei įvairųs biurai ir įstaigos skelbiasi.
KAINA: Lietuvoje mėnesiui 5 litai; užsienyj 7 lit.

"LIETUVOS ŽINIŲ" ADMINISTRACIJA
KAUNAS, Laisvės Alėja Nr. 60. Telefonas 223.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

Seniausį Lietuvoje laikraštį, tikrą darbo žmonių užtarėją, šviesą ir susipratimą į sodžių nešantį, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos leidžiamąjį

"Lietuvos Ukininką"

LIETUVOS UKININKE rasit daug naudingų patarimų, gausit atsakymų į savo paklausimus, žinių iš viso pasaulio, pamokinimų, kaip geriau ukį išdirbti, mokslo straipsnių, žinelių iš visos Lietuvos, ir tt.
LIETUVOS UKININKE: rašo daktarai, advokatai, agronomai, politikai ir šiaip šviesųs susipratę valstiečiai.
LIETUVOS UKININKO kaina metams Lietuvoje: 18 lt., pusei metų 9 lt., trims mėnesiams 4,50 lt. Užsienyje: met. 3 dol., pusei met. 1.50 dol.
LIETUVOS UKININKO vieną numerį pamatyti siunčiama dykai.
ADRESAS: KAUNAS, LAISVĖS ALĖJA Nr. 60.

REIKALAUKITE MUSŲ NAUJO 1925 METŲ KNYGŲ KATALIOGO.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Laikraštis. Išeina Penktadieniais, 8 pusl., didelio formato visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvoje metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

"Dirvos" Agentura siunčia pinigus į Lietuvą ir partraukia gimines į Ameriką.

"D—I—R—V—A"
3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

"VIENYBĖ"

LIAUDIES UNIVERSITETAS.

Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" kompletus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery "Vienybės" kulturos turtas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas dieną.

VIENYBĖ
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SUSIVIENJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA S. V., KURIOS TURTAS ARTI $500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,537.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

Platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

Vietos žinios.

SUTIKIMAS GERB. JONO MAKAUSKIO.

p. J. Makauskio kalbos klausyti susirinko apie penki šimtai žmonių. Muzika ir ovacijos su užuojauta Lietuvos Valstiečių Liaudininkų įgaliotiniui p. J. Makauskiui.

Nedėlioj, vasario 1 d., Lietuvių svetainėje, nepaprastas liaudies susirinkimas įvyko, kuriame dalyvavo arti penki šimtai Lietuvių įvairių pažiurų, nes visi geidė pamatyti p. Makauskį, Lietuvos Valst. Liaud. Partijos centro komiteto narį ir didelį veikėją, kuris jau amerikiečiams yra senai plačiai girdėtas iš Lietuvos ir Amerikos lietuvių laikraščių savo veikimu Lietuvos steigiamam Seime ir vėliaus 1-mo Seimo esant sekretorium. Visi vietos lietuviai, kurie susiinteresavę Lietuvos gyvenimo padėtimi, susirinko išgirsti brangaus svečio pranešimų apie padėtį Lietuvoj. Tai buvo vienas iš nepaprastų susirinkimų, daug žmonių svetainėj turėjo stovėti, nes pritruko sėdynių.

Pirm prakalbos, orchestra griežia ir ovacijos.

Trečią valandą po pietų Lietuvių orchestra po vadovyste Juozo Kunizos griežia Lietuvos himną ir paskiaus maršus, etc. Vėliau ALTS. Centro Sekr. savo įžanginėj kalboj perstato p. Joną Makauskį kalbėti, pasirodžius pil. Makauskiui estradoje, didelė ovacija, aplodismentas suteikta pagerbimui svečio ir veikėjo. Kalbėtojas padėkojęs, pradėjo savo kalbą, kurioje jis palietė Lietuvos opiausius klausimus iš politinio, ekonominio, švietimo ir kulturos gyvenimo. Nuosekliai ir labai bešališkai visus šiuos reikalus išdėstė. Lietuvos politinių partijų veikimą išdėstė taipgi bešališkai ir pabriežė, kad Lietuvos žmonės darbininkai labai sparčiai žengia prie progreso, nepaisant to, kad dabartinė Lietuvos valdžia visokiais budais daro pastangų progresyviškas draugijas boikotuoti ir slopinti net tai daro aukštoms mokykloms kaip tai: Mariampolės Realę Gimnaziją valdžia atsisakė remti finansiškai, daug kitų organizacijų paminėjo, kurias kunigai boikotuoja. Tai daro todėl, kad jos nėra klerikališkos, neklauso kuniginės diktaturos, bet savaime veikia dėl valstybės ir tautos prakilnų darbą.

Pil. J. Makauskis, labai nuosekliai ir gerai suprantamai Amerikos lietuviams išdėstė visą pastarųjų kelių metų Valst. Liaudininkų kovą Lietuvos seime už darbo žmonių reikalus, kaip tai žemės reformos įstatymų pravedime, taip ir kiekviename svarbiausiame valstybės reikale sako kalbėtojas: "Bendrai su social-demokratais ir kitomis pažangiomis Seimo narių frakcijomis buvo dėta pastangų, kad atmetus klerikalų bloko pastangas pravesti tokius įstatymus, kurie butų darbininkų ir Lietuvos žemės ukių nenaudai. Bet kuomet Seime "krikščionių demokratų" visados buvo didžiuma, tai jie nepaisydami protestų padarė savotiškai. Buvo net tokių atsitikimų, kad Seime kilus protestams prieš klerikalų pravedamus blėdingus įstatymus, opozicijos Liet. Valstiečių Liaudininkų ir soc. demokr. frakcijų seimo nariai budavo prašalinami iš seimo kelioms dienoms." Taipgi, pil. Makauskis, daug kitų svarbių dalykų pasakė iš sauvaliavimo klerikalų Lietuvoje. Čia nekonstantuosiu tuos visus pranešimus, nes girdėjusiems yra jau žinoma, o, be abejo pil. Makauskis aplankys keletą lietuvių kolionijų ir viską pasakys gyvu žodžiu, lietuviai savo ausimis girdės ir geriau supras, negu spaudoj aprašomus pil. Makauskio pranešimus. Aš tik vieną dalyką norių paminėti, tai tą, kad p. Jonas Makauskis, labai šaltai rimtai aiškina tuos įvykius, ne taip, kaip kiti iš Lietuvos "auksaburniai" ypatingai kunigai atvykę Amerikon. Pil. J. Makauskio kalba randa pas kiekvieną pilną pasitikėjimą, nes jis nedaro pastangų savo partiją reklemuoti, kaip tai daro kuniginiai. Jis tik aiškina faktus ir tai labai rimtai. p. Makauskis gale savo kalbos pasakė: "Mano mieli viengenčiai, kaipo Seimo narys, jųs galite patys spręsti musų valst. liaudininkų darbus ir nusistatymą. Klausytojai šiuos žodžius sutiko aplodismentu, pritarė, kad jie pilnai tiki kalbėtojo pranešimams.

Žmonių upas laike kalbos.

Pas visus susirinkusius upas buvo geras ir kiek man teko girdėti šale manęs sėdinčius žmones kalbant, kiekvienas jų prisiminė apie buvusį Lietuvos atst. Amerikoje J. Vileišį. Sako, šitas kalbėtojas, tai yra antras Vileišis, jis kalba tą kas reikia ir kas labiausia stebėtina, kad vietos lietuviai be didelio atsiliepimo paremti Valst. Liaud. ateinančiais rinkimais į Seimą, sumetė tiek daug aukų parėmimui valstiečių liaudininkų kampanijai busimuose rinkimuose. Daugiau butų paaukavę, jeigu kalbėtojas butų padaręs atsiliepimą tuom reikalu. Bet tai yra faktas, kad žmonės atjaučia valst. liaudininkų veikimui ir pritaria jų nusistatymui. Iš pasikalbėjimų su daugeliu lietuviu po prakalbos, matėsi didelis įsitikinimas, kad Lietuvos ateitis tikrai priklauso nuo Lietuvos valstiečių liaudininkų partijos, nes jos žmonėse yra valstybinio sugabaus reikalų pažinimo. Buvo paduoti klausimai žodžiu ir raštu ir kalbėtojas atsakinėjo į visus klausimus. Reikia pastebėti, kad p. Makauskis yra geras kalbėtojas ir turi daug žinių iš Lietuvos. Kalbėjo apie trys valandas ir dar galėtų kelias valandas kalbėti įvairiais reikalais Lietuvos žmonių.

Reporteris.

SVEIKATOS PASKAITA.

Praeito sekmadienio vakare, "Sandaros" svetainėj įvyko pirmos paskaitos, kurias rengia vietos Sandariečiai. Prelegentu buvo Dr. Jakimavičius. Paskaitos prasidėjo kai 8 val. vak. ir užėmė virš valandos laiko. Paskui paklausimai ir atsakymai irgi užėmė apie valandą laiko. Publikos buvo prisirinkus pilna svetainė. Paskaita šįkart buvo apie "vaikų auklėjimą."

Reikia pastebėti, kad Dr. Jakimavičius labai gabiai dalykus aiškina ir gerai lietuvių kalbą vartoja. Taippat labai gerai į klausimus atsakinėjo. Paskaita ir atsakymai į klausimus publikai labai patiko.

Dėl pamarginimo buvo ir dainų. Dainavo apielinkėje gerai žinomas dainininkas, Bulskis. akompanuojant p-lei Emilei Bratėnaitei. Dainininkas, kaip visada, taip ir šįkart, publikai labai patiko.

Vakarą vedė Sandaros 7 kp. pirmininkas Nauburis.

Ateinantį sekmadienį irgi bus laikoma paskaitos. Prelegentas bus tas pats, Dr. Jakimavičius. Paskaita bus apie "munšainą." Įžanga veltui. Paskaitas gali lankyti ir ne-Sandariečiai. Visi So. Bostono lietuviai yra kviečiami atsilankyti.

Buvęs.

KRIAUČIŲ BALIUS.

Naujai susitvėręs Kriaučių Kliubas, kurio tikslas yra apvalyti kriaučius nuo pragaištingos bolševikėlių agitacijos, rengia didelį balių per užgavėnias, vasario 24 d., Lietuvių svetainėje. Balius busiąs labai iškilmingas ir smarkus.

Prie Kriaučių Kliubo jau prisirašė virš dviejų šimtų narių, kurių tarpe apie penkiasdešimt yra aktyvių narių. Kriaučiai mano greitu laiku visiškai "išklynyti" bolševizmo propagandą iš unijos.

Rep.

NAUJAS GRABŲ WHOLESALIS.

Graborius P. J. Akunevičius įsteigė grabų wholesale Sankrovą.

Šiomis dienomis gerb. P. J. Akunevičius, vietos lietuvių laidotuvių vedėjas, kuris jau per daugelį metų graborystės bizny praktikuoja, atidarė grabų sandėlį po num. 818—820 East Sixth Str. ir kampas P Street, So. Bostone. P. J. Akunevičius, persikėlė naujon vieton, kur yra jo nuosavųs namai ir laidotuvių kontoro ir wholesalio ofisą atidarė viršminėtoj vietoj, kuri yra labai graži ir bus patogi pačiam Akunevičiui ir vietos lietuviams. Nes ta vieta apgyventa lietuviais. Iš pasikalbėjimų su p. Akunevičiu, patyriau, kad jo biznio plėtimas nėra vien išrokavimu savo asmens tikslais, p. Akunevičius, įsteigdamas wholesalę galės daug pigiaus patarnauti visuomenei, negu kas kitas, nes grabus perka tiesiai iš fabriko ir parduoda žmonėms ir graboriams wholesale kaina, ko kiti graboriai, žinoma, jau negali padaryti. Aišku, kad turi mokėti "retail" kainą, todėl, kad "wholesal'iai" perka iš fabrikų grabus ir parduoda juos graboriams, na wholesalininkai turi uždirbti ir tie patys graboriai turi uždirbti ir tokiu budu žmonės turi mokėti "retail" kainą. O Akunevičius, pirkdamas tiesiai iš fabriko, parduoda ne "retail" kainomis, bet wholesalio kaina, todėl čia jau didelis skirtumas.

Už tokį Akunevičiaus pasirupinimą visuomenės labui šiame reikale reikia atiduoti kreditą, nes tas parodo, kad jam rupi patarnauti saviškiams arba jo kostumeriams pigiau, negu kiti. Reiškia, p. Akunevičius plėsdamas savo biznį daro tik sau, bet tuo labiau visuomenei.

Kiek tenka patirti, tai p. Akunevičius yra labai populiaris ir mėgiamas graborius, nes tankiai jis kviečiamas patarnauti į apielinkės lietuvių kolionijas, kaip tai: Norwoodą, Cambridge, Brightoną ir kitus miestelius. Taipgi tas jau parodo, kad žmonės jo patarnavimu yra patenkinti. Labai yra malonu, kad musų viengentis pasekmingai toje biznio srityje veikia ir patartina musų žmonėms kreiptis pas p. Akunevičių laidotuvių reikalais, vietoj pas kokį suskį žydelį.

Reporteris.

SPORTAS.

Juška paguldė milžiną lenką.

Praėjusiam ketverge lietuvių čampijoną Jušką buvo iššaukęs ristis jaunas lenkų milžinas Sam Skorsky. Jis tikėjosi paguldyti Jušką ir atimti nuo jo Naujosios Anglijos čampijonatą. Bet veltui. Po sunkios kovos musų Juška ištiesė lenką ant matraso ir prispaudė jo pečius. Laikas — 34 minutos ir 30 sekundų. Lenkai sportininkai ir vėl nuleido nosis, kad "litwinas" likos neapgalėtas.

Tą patį vakarą Stasiakas ir Malcewicz išėjo ant lygios — nepaguldė vienas antro. O italų levas Labriola per didelę bėdą paguldė milžiną indijoną Montour.

Šiame ketverge Juška risis su Chief Montour.

Šiame ketverge Juška turės parodyti visą savo spėką ir miklumą, kad paguldžius puslaukinį indijoną Montour, kuris sveria 260 svarų ir yra skaitomas stipriausiu vyru iš visų ristikų. Ar pasiseks Juškai? Tai yra didelis klausimas.

Apart Juškos su Montour, tą patį vakarą risis lenkų čampijonas Stasiak su italų čampijonu Leone Labriola ir Nick Karavas su Andrews už Naujosios Anglijos lengvosios vogos čampijonatą.

GASPADORIUS TRAUKIA TEISMAN BURDINGIERIŲ.

Dorchestery pas Vincą Štreimikį gyveno ant burdos So. Bostono komunistų šulas R. Perlėdžius-Pernickas. Dabar Štreimikis traukia Pernicką teisman už suardymą jo gyvenimo. Jis jį apskundė ant $50,000. uždėdamas atačmantą ant Pernickio turto. Užvestos bylos rekordas randasi Bostono teismabučio knygoje NR, puslapis 102.

Rep.

CAMBRIDGE, MASS.

Pranešimas.

A. L. T. Sandaros 9-tos kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, vasario 8 d., 1:30 val. po pietų, 875 Cambridge, Mass. Visi nariai ir narės privalote butinai pributi, nes yra iš Lietuvos atvažiavęs valstiečių liaudininkų atstovas ir šiaip yra daug svarbių dalykų aptarti.

Fin. rašt. **V. A. Visminas.**

Extra! Extra!!

PRANEŠIMAS

PAUL'S CLOTHING SHOP.

Šiuomi pranešu lietuvių visuomenei, kad atidarau vyrų drabužių krautuvę podraug ir siuvyklą ant Broadway po šiuom antrašu:

456 Broadway, So. Boston, Mass

Išrandavoja Kambarius.

Kambarys išrandavojimui prie Thomas Park, pigiai tik už $2.00 savaitei. Kreipkitės Sandaros Administracijon. (1)

Reikalinga Darbininke.

Pajieškau Moterį ar merginą mokančią namų darbą bei kudikių prižiurėjimą. Reikalinga tarnaitė nuolatos, išlygos geros, prašau atsišaukti po sekančiu antrašu:

ANTANAS ŠLIKAS

31 Mercer St., So. Boston, Mass.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.

J. L. PAŠAKARNIS, O. D.

447 Broadway,

So. Boston, Mass.

Didelės Ristynės!

NAUJOSIOS ANGLIJOS ČAMPIJONAS

FRANAS JUŠKA

susikibs su indijonų čampijonu

CHIEF MONTOUR

LENKŲ ČAMPIJONAS

STANLEY STASIAK

susikibs su italų čampijonu

LEONE LABRIOLA

NAUJOS ANGLIJOS LENGVOS VOGOS ČAMPIJONAS

NICK KARAVAS

susikibs su graikų lengvosios vogos čampijonu

LOUIS ANDREWS

Ristynės bus šiame ketverge

5 VASARIO-FEBRUARY

Pradžia lygiai 8:15 val. vakare.

GRAND OPERA HOUSE

Washington Str, Boston, Mass.

Juška ant žut-but nori susitikt su pasaulio čampijonu Wayne Munn, todėl jis sutinka ristis su kiekvienu, kas tik jį iššaukia. Jeigu jis paguldys Montour ir kitus garsius ristikus, tai pavasarį jam teks garbė susitikt su pasaulio čampijonu.

Patarnavimas

Wm. KREIVIS

Lietuvis Kriaučius

Siuvame naujus Rubus pagal naujausias Madas ir taisome senus už prieinamą prekę.

Adresas:

147 Windsor St.,

Cambridge, Mass.

(5—7)

Progres Cash Market.

Bučernė ir Grošernė pardavimui.

314½ E. 8-th Street, kampas Gate St., So. Bostone. Biznis yra išdirbtas per daug metų lietuvių apgyventoj vietoj, gali biznį pirkti ir nemokantis jį vesti, nes busi išmokintas. Atsišauk viršuje.

Tel. So. Boston 4000.

DR. J. C. LANDŽIUS - SEYMOUR

Lietuvis Gydytojas.

772 Broadway,

So. Boston, Mass.

Valandos 9-11 2-4 6-9.

Ateina Pavasaris

JAU LAIKAS RUOŠTIS PRIE BUDAVOJIMO.

Budavojant namą, pirmiausia ateik pas gerą Lietuvį Architect'ą, kad padarytų tinkamus planus pagal tamistų norą. Aš padarau planus visokiems reikalams, kaip tai namams, mašinoms, žemės etc., taipgi gaunu permitus dėl garadžių, viskas už prieinamą kainą.

TITUS P. GREVIS

Lietuvis Architect'as ir Inžinierius.

395 Broadway, So. Boston, Mass.

Telefonas So. Boston 2340. (6-9)

Lietuvių Drabužių Krautuvė

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

Vientaučiai, kad eiti pas svetimtaučius, ateikit pas mus. Mes parduodame vyriškus siutus, overkotus, marškinius ir etc. Taipgi padarome siutus ant užsakymų. Patarnavimas teisingas ir mandagus.

BROADWAY TAILORING CO.

412 Broadway, So. Boston, Mass.

Parsiduoda Bučernė.

Geroj lietuvių apgyventoj vietoj So. Bostone. Biznis išdirbtas per daugelį metų. Priežastis pardavimo, savininkas nori eiti į kitą biznį. Sužinoti kreipkitės į "Sandaros" Adm. 327 E St., So. Boston, Mass.

Real Estate

$750 Grino Pelno

Arba 30% į metus $2,500 įneštų ant 3 šeimynų namo geriausioj vietoj DORCHESTER'Y, kuris turi buti parduotas šią savaitę. Rendų suvirš $1,450 į metus, o prekė tik $10,400.

A. IVAS

361 Broadway, So. Boston, Mass

Didelis Bargenas

3 šeimynų 14 kambarių namas City Point So. Bostone parsiduoda tik už $6,700; įnešti $2,000.

SANDARA REAL ESTATE

V. P. Yankus, Vedėjas.

327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

Parsiduoda pigiai

Du namai, vienas 40 šeimynų, įeigos į metus suvirš $21,000, išlaidų apie $10,000, gryno pelno į metus apie $11,000; įnešti tik $10,000. Antras namas 5 štorai ir 18 šeimynų. Įeigu $13,600, išlaidų $6,400, gryno pelno $7,200, įnešti tik $9000. Abu namai yra beveik nauji ir turi šios mados visus įtaisymus. Norėdami daugiaus žinių kreipkitės pas

A. J. NAMAKSY,

395 Broadway, So. Boston, Mass.

Tel. 2340.

Bronis Kontrim

Constable, Real Estate, Visokių Apdraudimų (Insurance) Agentas,

361 W. Broadway.

Tel. So. Boston 0605

Tel. So. Boston 2483-W.

120 Marine Road

SO. BOSTON, MASS.

Naujoj Vietoj.

Geriausis So. Bostono Kostumeriškas Kriaučius vietos Sandarietis persikėlė į naują vietą. Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų taip ir moterų.

(ant antrų lubų.)

Musų antrašas tokis:

A. SIMOKAITIS,

344 Broadway, So. Boston, Mass

NAUJAS

Išpardavimas

Jeigu norit sutaupyt pinigų, ateik į šį išpardavimą dabar. Žiurėk, kad užeitum į tikrą vietą Broadway išpardavimo Krautuvę,

167 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Namų Tel. Aspinwall 0870

Tel. So. Boston 3520

A. O. ŠALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS.

Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.

"Darbininko" Name

(antros lubos)

366 W. Broadway, So. Boston.